

NORME METODOLOGICE DE APLICARE A LEGII PRIVIND CONCESIUNILE DE LUCRĂRI ȘI CONCESIUNILE DE SERVICII

Capitolul I

Dispoziții generale și organizatorice

Secțiunea 1

Dispoziții generale

Art. 1.

Se aprobă normele metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la realizarea concesiunilor de lucrări și a concesiunilor de servicii publice stipulate de Legea nr. privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii, denumită în continuare lege.

Art. 2.

(1) În procesul de realizare a concesiunilor de lucrări/servicii orice situație pentru care nu există o reglementare explicită se interpretează prin prisma principiilor prevăzute la art. 2 alin. (2) din lege.

(2) Pe parcursul aplicării procedurii de atribuire, autoritatea/entitatea contractantă are obligația de a lua toate măsurile necesare pentru a evita apariția unor situații de natură să determine existența unui conflict de interese și/sau manifestarea concurenței neloiale.

(3) În cazul în care constată apariția unei situații dintre cele prevăzute la alin. 0, autoritatea/entitatea contractantă are obligația de a elimina efectele rezultate dintr-o astfel de împrejurare, adoptând, potrivit competențelor, după caz, măsuri corective de modificare, încetare, revocare, anulare și altele asemenea ale actelor care au afectat aplicarea corectă a procedurii de atribuire sau ale activităților care au legătură cu acestea.

(4) Autoritatea/entitatea contractantă este responsabilă pentru modul de realizare a achizițiilor, cu respectarea tuturor dispozițiilor legale aplicabile.

Art. 3.

(1) Autoritatea/entitatea contractantă are obligația de a desemna o comisie de coordonare și supervizare pentru atribuirea fiecărui contract de concesiune de lucrări/servicii.

(2) Membrii comisiei de coordonare și supervizare prevăzută la alin. 0 sunt numiți de autoritatea/entitatea contractantă din cadrul specialiștilor proprii, la care pot fi cooptați, după necesități, experți externi.

(3) Principalele responsabilități ale comisiei prevăzute la alin. 0 constau în:

- a) fundamentarea deciziei de concesiune, cu respectarea prevederilor art. 7 din lege;
- b) elaborarea documentației de atribuire conform Capitolului V, Secțiunea a 5-a din lege;
- c) stabilirea procedurii de atribuire a contractului de concesiune;
- d) monitorizarea derulării contractului de concesiune.

Art. 4.

Autoritatea/entitatea contractantă care a atribuit și a încheiat un contract de concesiune de lucrări/servicii are calitatea de concedent.

Secțiunea a 2-a

Înregistrarea, reînnoirea și recuperarea înregistrării în SEAP

Art. 5.

- (1) Orice autoritate/entitate contractantă, precum și orice operator economic care utilizează SEAP în vederea participării la o procedură de atribuire au obligația de a solicita înregistrarea și, respectiv, reînnoirea înregistrării în SEAP.
- (2) Responsabilitatea oricărei decizii și măsuri luate cu privire la concesionare prin utilizarea mijloacelor electronice revine autorității/entității contractante.
- (3) Responsabilitatea pentru corecta funcționare din punct de vedere tehnic a SEAP revine operatorului acestui sistem.

Art. 6.

- (1) Înregistrarea, reînnoirea și recuperarea înregistrării în SEAP se efectuează respectându-se procedura electronică implementată de către operatorul SEAP, cu avizul ANAP, potrivit atribuțiilor.
- (2) Procedura electronică pentru înregistrarea, reînnoirea și recuperarea înregistrării, atât pentru autoritățile contractante, cât și pentru operatorii economici, se publică în SEAP.

Art. 7.

Autoritățile/entitatea contractante și operatorii economici care solicită înregistrarea, reînnoirea sau recuperarea înregistrării în SEAP răspund pentru corectitudinea datelor și informațiilor transmise în cadrul procedurii de înregistrare și/sau reînnoire a înregistrării și au obligația de a transmite operatorului SEAP orice modificare survenită în legătură cu aceste date și informații, în termen de cel mult 3 zile lucrătoare de la producerea respectivelor modificări.

Art. 8.

Prin completarea formularului de înregistrare, autoritatea/entitatea contractantă și operatorul economic își asumă un angajament de confidențialitate și de protecție a informațiilor existente în cadrul SEAP, inclusiv a informațiilor care asigură accesul în acest sistem informatic.

Capitolul II

Planificarea și pregătirea concesionării

Secțiunea 1

Planificarea concesiunilor de lucrări și a concesiunilor de servicii

Art. 9.

- (1) Atribuirea unui contract de concesiune este rezultatul unui proces de concesionare ce se derulează în mai multe etape.

(2) Autoritatea/entitatea contractantă are obligația de a se documenta și de a parcurge pentru fiecare proces de concesionare trei etape distincte:

- a) etapa de planificare, fundamentare și pregătire;
- b) etapa de organizare a competiției și atribuirea contractului;
- c) etapa post atribuire contract, respectiv executarea și monitorizarea implementării contractului.

Art. 10.

(1) Etapa de planificare, fundamentare și pregătire a unui proces de concesionare a cărui valoare estimată este egală sau mai mare decât pragul prevăzut la art. 11 alin. (1) din lege, se inițiază prin documentarea nevoii identificate și se încheie cu aprobarea de către conducatorul autorității/entității contractante a strategiei de contractare și a documentatiei de atribuire pentru procedura respectivă.

(2) Prin intermediul strategiei de contractare se documentează deciziile din etapa de planificare, fundamentare și pregătire a unei concesiuni în legătură cu:

- a) relația dintre obiectul, contrângerile asociate și complexitatea contractului și resursele disponibile la nivel de autoritate/entitate contractantă;
- b) tipul de contract propus și modalitatea de îndeplinire a acestuia, mecanismele de plată în cadrul contractului, alocarea riscurilor în cadrul acestuia, stabilirea stimulentei pentru un anumit nivel al performanței și a penalităților pentru imposibilitatea obținerii beneficiilor anticipate de autoritatea/entitatea contractantă și criteriile de atribuire propuse;
- c) criteriile de selecție propuse și caracteristicile pieței căreia se adresează concesiunea, precum și orice alte elemente legate de obținerea de beneficii pentru autoritatea/entitatea contractantă și/sau îndeplinirea obiectivelor comunicate la nivelul sectorului administrației publice în care activează autoritatea contractantă;
- d) orice alte elemente relevante pentru îndeplinirea necesității autorității contractante.

(3) Strategia de contractare este un document al fiecărei achiziții cu o valoare estimată egală sau mai mare decât pragul valoric stabilit la art. 11 alin. (1) din lege, inițiată de autoritatea/entitatea contractantă și poate fi subiect de evaluare a ANAP, împreună cu documentația de atribuire.

Art. 11.

Etapa post atribuire contract a fiecărui proces de concesionare ce se finalizează prin contracte a căror valoare estimată este egală sau mai mare decât pragurile prevăzute la art. 11 alin. (1) din lege se inițiază la momentul intrării în efectivitate a contractului și se finalizează prin documentarea la nivel de autoritate/entitate contractantă a performanței contractorului în cadrul contractului și documentarea lecțiilor învățate din procesul de achiziție derulat, inclusiv prin analiza beneficiilor autorității contractante, așa cum sunt acestea identificate în etapa de planificare/pregătire a procedurii în cadrul strategiei de contractare.

Art. 12.

- (1) Autoritatea contractantă poate folosi un model financiar ca instrument în luarea deciziilor în fiecare etapă a acestui proces de concesionare.
- (2) În funcție de fiecare etapă a procesului, modelul financiar prevăzut la alin. (1) poate fi utilizat pentru:
 - a) evaluarea preliminară a rentabilității investiției;
 - b) stabilirea nivelului finanțării și a structurii de finanțare a concesiunii;
 - c) identificarea impactului riscurilor asupra structurii de finanțare;
 - d) suport pe parcursul derulării procedurii de atribuire a contractului de concesiune;
 - e) suport în etapele de dialog/negociere specifice procedurilor de dialog competitiv și negociere cu publicare prealabilă a unui anunț de participare;
 - f) susținerea termenilor și condițiilor contractului de împrumut

Secțiunea 2 - Fundamentarea deciziei de concesionare

Art. 13.

- (1) Autoritatea/entitatea contractantă are obligația de a elabora un studiu de fundamentare a deciziei de concesionare în orice situație în care intenționează să atribuiască un contract de concesiune de lucrări/servicii.
- (2) Studiul de fundamentare se aprobă prin hotărâre, ordin, decizie a autorității/entității contractante, după caz.
- (3) Studiul de fundamentare prevăzut la alin. 0 se elaborează în conformitate cu art. 7 și art. 8 din lege și cu instrucțiunile date în aplicarea atunci când autoritatea/entitatea contractantă intenționează să realizeze un proiect prin atribuirea unui contract pe termen lung.
- (4) Studiul de fundamentare prevăzut la alin. 0 se elaborează în conformitate cu prevederile prezentelor norme și a instrucțiunilor date în aplicare pentru alte proiecte de concesiune, decât cele specificate la alin. (3).

Art. 14.

- (1) Studiul prevăzut la Art. 13 alin. Art. 13(4) trebuie să se axeze pe analiza unor elemente relevante în care se includ: aspectele generale, fezabilitatea tehnică, fezabilitatea economică și financiară, aspectele de mediu, aspectele sociale și aspectele instituționale ale proiectului în cauză.
- (2) În cazul unui proiect care presupune realizarea de lucrări, la baza studiului de fundamentare a deciziei de concesionare va sta studiul de fezabilitate.
- (3) În sensul prevederilor alin. (2), prin proiect se înțelege ansamblul lucrărilor/construcțiilor care urmează să fie executate și/sau al serviciilor care urmează să fie prestate pe parcursul derulării contractului de concesiune de lucrări publice sau de concesiune de servicii.

Art. 15.

- (1) Studiul de fundamentare a deciziei de concesionare trebuie să cuprindă o analiză care să permită definirea și cuantificarea în termeni economici și financiari a riscurilor de proiect, luând în considerare, totodată, și variantele identificate de repartitie a riscurilor între părțile viitorului contract.
- (2) În scopul prevăzut la alin. 0, autoritatea/entitatea contractantă poate să utilizeze, ca model, matricea preliminară de repartitie a riscurilor de proiect cuprinsă în anexa nr. 1.
- (3) Autoritatea/entitatea contractantă are obligația de a verifica, pe baza rezultatului analizei prevăzute la alin. 0, corectitudinea încadrării în categoria de contract care urmează a fi atribuit.

Art. 16.

- (1) Studiul de fundamentare are la bază analiza economico-financiară, pe baza căreia autoritatea contractantă determină modul în care proiectul ar trebui realizat: fie printr-o concesiune, fie printr-un contract tradițional de achiziție publică.
- (2) Analiza economico-financiară dintr-o concesiune poate fi realizată prin următoarele etape:
 - a) întocmirea costului comparativ de referință;
 - b) determinarea structurii preliminare a concesiunii;
 - c) determinarea analizei economico-financiare.
- (3) Alte aspecte specifice, relevante pentru analiza economico-financiară, pot fi:
 - a) taxa pe valoarea adăugată;
 - b) costuri suplimentare asociate finalizării lucrărilor înainte de termenul contractual;
 - c) costul relitării contractului;
 - d) venituri din refinanțarea proiectului;
 - e) costuri de monitorizare și administrare a proiectului;
 - f) asigurări;
 - g) rata de discountare.

Art. 17.

Rezultatele studiului de fundamentare a deciziei de concesiune trebuie să justifice necesitatea și oportunitatea concesiunii și să demonstreze că:

- a) proiectul este realizabil;
- b) proiectul răspunde cerințelor și politicilor autorității/entității;
- c) au fost luate în considerare diverse alternative de realizare a proiectului;
- d) varianta prin care proiectul este prevăzut a fi realizat prin atribuirea unui contract de concesiune de lucrări publice sau de servicii este mai avantajoasă în raport cu varianta prin care proiectul este prevăzut a fi realizat prin atribuirea unui contract de achiziție publică;
- e) proiectul beneficiază de susținere financiară, menționând, dacă este cazul, care este contribuția autorității contractante.

Art. 18.

- (1) La realizarea studiului de fundamentare trebuie ținut seama de estimarea cheltuielilor și veniturilor pe întreaga durată de viață a unui proiect, la care vor fi luate în calcul nu numai costurile de construcție, ci și totalul cheltuielilor și veniturilor aferente operării și întreținerii de-a lungul perioadei proiectului.
- (2) Estimarea prevăzută la alin. (1) are un dublu scop:
 - a) de a furniza o perspectivă atentă asupra tuturor costurilor, veniturilor și riscurilor care pot apărea pe parcursul duratei de viață al proiectului.
 - b) de a furniza un reper pentru procesul ulterior de atribuire prin achiziție publică.
- (3) Estimarea costurilor proiectului trebuie începută la o dată de referință care, de obicei, este data demarării procedurii de achiziție publică, neincluzând în această estimare costurile deja suportate.

Art. 19.

(1) În cazul în care, autoritatea/entitatea contractantă achiziționează servicii de consultanță în vederea elaborării studiului prevăzut la Art. 13 alin. 0, atunci aceasta, prin comisia de coordonare și supervizare prevăzută la Art. 3, are obligația de a lua toate măsurile prin care să se asigure că elaborarea studiului de fundamentare a deciziei de concesiune se realizează la un nivel corespunzător și că reflectă în totalitate cerințele și condițiile solicitate.

(2) În aplicarea prevederilor alin. 0, principalele atribuții ale comisiei de coordonare și supervizare sunt următoarele:

- a) facilitarea accesului la documente, rapoarte, baze de date, măsurători și, în general, la orice informație disponibilă care ar putea servi la elaborarea studiului de fundamentare a deciziei de concesiune;
- b) facilitarea contractelor consultantului cu alte autorități publice și/sau cu persoane de drept privat;
- c) analizarea fiecărui raport intermediar și a raportului final, precum și formularea observațiilor și propunerilor de modificare;
- d) avizarea îndeplinirii de către consultant a activităților desfășurate în fiecare fază;
- e) elaborarea unui raport de avizare a finalizării studiului de fundamentare a deciziei de concesiune și prezentarea acestuia conducătorului autorității/entității contractante în vederea aprobării.

Secțiunea a 3-a

Elaborarea documentației de atribuire

Paragraf 1

Aspecte generale

Art. 20.

(1) Autoritatea/entitatea contractantă, prin comisia de coordonare și supervizare prevăzută la Art. 3 alin. 0, are obligația să asigure elaborarea documentației de atribuire, cu respectarea regulilor de elaborare prevăzute în prezenta secțiune.

(2) Autoritatea/entitatea contractantă are obligația de a elabora documentația de atribuire care conține toate informațiile necesare pentru a asigura operatorilor economici o informare completă, corectă și precisă cu privire la cerințele concesiunii, obiectul contractului și modul de desfășurare a procedurii de atribuire.

(3) Documentația de atribuire este alcătuită din următoarele:

- a) fișa de date a achiziției;
- b) document descriptiv;
- c) clauze contractuale obligatorii;
- d) formulare și modele de documente.

(4) Documentația de atribuire conține orice cerință, criteriu, regulă și alte informații necesare pentru a asigura ofertantului/candidatului o informare completă, corectă și explicită cu privire la modul de aplicare a procedurii de atribuire.

(5) Fișa de date trebuie să conțină cel puțin informații generale standard, însoțite de formalitățile ce trebuie îndeplinite în legătură cu procedura de atribuire în cauză, particularizate în funcție de contextul în care se încadrează concesiunea, cerințele de calificare și/sau criteriile de selecție, modul în care trebuie întocmită și structurată oferta, criteriul de atribuire ce urmează a fi aplicat, precum și căile de atac ce pot fi utilizate.

Art. 21.

(1) Documentul descriptiv trebuie să conțină:

- a) specificații tehnice minime;
 - b) obiectivele pe termen lung, mediu și imediate ale proiectului preconizat a se realiza prin concesiune;
 - c) modul de operare vizat pentru derularea proiectului preconizat a se realiza prin concesiune, inclusiv, dacă este cazul, investițiile pe care concesionarul va fi obligat să le realizeze și termenul de realizare a acestora;
 - d) descrierea activităților, condiții generale tehnice și de calitate;
 - e) dacă există, condiții speciale impuse de natura activităților care vor intra în obiectul contractului de concesiune, cum ar fi condiții de siguranță în exploatare, protecția mediului, protecția muncii, condiții privind folosirea și conservarea patrimoniului sau privind protejarea și punerea în valoare a patrimoniului național, condiții privind protejarea secretului de stat, utilizarea unor materiale cu regim special, condiții speciale impuse de acorduri și convenții la care România este parte;
 - f) propunerea autorității contractante sau entității contractante de alocare a riscurilor în cadrul contractului de concesiune;
 - g) dacă este cazul, opțiunea pentru crearea unei societăți având ca acționari operatorul economic, pe de o parte, și autoritatea contractantă sau entitatea contractantă, pe de altă parte;
 - h) clauze financiare și de asigurări;
 - i) dacă este cazul, regimul bunurilor utilizate și/sau realizate de concesionar în timpul derulării contractului de concesiune;
 - j) cuantumul garanțiilor care urmează a fi constituite, după caz.
- (2) Specificațiile tehnice definesc caracteristicile solicitate privind lucrarea sau serviciul care face obiectul concesiunii.
- (3) Specificațiile tehnice trebuie să conțină:
- a) obiectivele pe termen lung, mediu și imediate ale proiectului;
 - b) modul de operare vizat pentru derularea proiectului, inclusiv, dacă este cazul, investițiile pe care concesionarul va fi obligat să le realizeze și termenul de realizare a acestora;
 - c) descrierea activităților, condiții generale tehnice și de calitate;
 - d) dacă există, condiții speciale impuse de natura activităților care vor intra în obiectul contractului de concesiune, cum ar fi condiții de siguranță în exploatare, protecția mediului, protecția muncii, condiții privind folosirea și conservarea patrimoniului sau privind protejarea și punerea în valoare a patrimoniului național, condiții privind protejarea secretului de stat, utilizarea unor materiale cu regim special, condiții speciale impuse de acorduri și convenții la care România este parte;
 - e) propunerea autorității contractante de distribuție a riscurilor de proiect;
 - f) dacă este cazul, opțiunea concedentului pentru forma de organizare a concesionarului;
 - g) dacă este cazul, opțiunea pentru crearea unei companii de proiect;
 - h) clauze financiare și de asigurări;
 - i) dacă este cazul, regimul bunurilor utilizate și/sau realizate de concesionar în timpul derulării contractului de concesiune;
 - j) cuantumul garanțiilor care urmează a fi constituite, după caz.
- (4) Caracteristicile prevăzute la alin. 0 pot de asemenea să vizeze procesul sau metoda specifică de execuție a lucrărilor sau prestare a serviciilor solicitate sau un proces specific pentru un alt stadiu al ciclului de viață al acestora, chiar dacă aceste elemente nu fac parte din conținutul material al lucrărilor sau serviciilor care fac obiectul concesiunii, dar cu condiția ca aceste caracteristici să aibă legătură cu obiectul contractului de concesiune și să fie proporționale prin raportare la valoarea și obiectivele acestuia.
- (5) În sensul prevederilor alin. (1) lit. g), prin companie de proiect se înțelege o societate comercială rezidentă în România, constituită de concedent, prin unități aflate în subordinea sau sub autoritatea sa, și concesionar, funcționând în baza legii și având ca unic scop realizarea obiectivelor concesiunii de lucrări publice sau de servicii.

- (6) Prin specificațiile tehnice se poate de asemenea stabili dacă se solicită transferul drepturilor de proprietate intelectuală.
- (7) Specificațiile tehnice se definesc astfel încât să țină seama de cerințele de accesibilitate ale persoanelor cu dizabilități sau de conceptul de proiectare pentru toate categoriile de utilizatori, în cazul concesiunilor având ca obiect servicii sau lucrări destinate utilizării de către persoane fizice.
- (8) În cazul în care printr-un act normativ adoptat la nivelul Uniunii Europene sunt introduse cerințe de accesibilitate obligatorii, specificațiile tehnice se definesc, în ceea ce privește cerințele de accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități sau conceptul de proiectare pentru toate categoriile de utilizatori, prin trimitere la cerințele obligatorii astfel introduse.
- (9) Specificațiile tehnice trebuie să permită tuturor operatorilor economici accesul egal la procedura de atribuire și nu trebuie să aibă ca efect introducerea unor obstacole nejustificate față de asigurarea unei concurențe efective între operatorii economici.
- (10) În sensul prevederilor alin. 0 lit. g), prin companie de proiect se înțelege o societate comercială rezidentă în România, constituită de concedent, prin unități aflate în subordinea sau sub autoritatea sa și concesionar, funcționând în baza legii și având ca unic scop realizarea obiectivelor concesiunii de lucrări publice sau de servicii.

Art. 22.

- (1) Autoritatea/entitatea contractantă poate iniția aplicarea procedurii de atribuire numai după ce a fost elaborată documentația de atribuire.
- (2) Autoritatea/entitatea contractantă are obligația de a încărca integral în SEAP, în zilele lucrătoare, documentația de atribuire împreună cu documentele suport.
- (3) Documentele suport conțin:
- a) formularul de integritate;
 - b) studiul de fundamentare al concesiunii.

Art. 23.

- (1) Informațiile cuprinse în fișa de date a achiziției se încarcă în SEAP numai prin completarea formularului specific disponibil în sistemul informatic și numai de către autoritățile/entitățile contractante înregistrate.
- (2) Documentele prevăzute la Art. 20 alin. Art. 20(3) lit. b) - d) și Art. 22 alin. Art. 22(3) vor fi semnate cu semnătură electronică extinsă, bazată pe un certificat calificat, eliberat de un furnizor de servicii de certificare acreditat și încărcate în SEAP în secțiunile specifice disponibile în sistemul informatic și numai de către autoritățile contractante înregistrate.

Art. 24.

- (1) Agenția Națională pentru Achiziții Publice evaluează, înainte de transmiterea spre publicare a invitației de participare/anunțului de participare, conformitatea cu legislația aplicabilă în domeniul concesiunilor de lucrări și a concesiunilor de servicii a documentațiilor de atribuire aferente contractelor de concesiune de lucrări/servicii, ce au fost selectate în baza unei analize de risc și/sau aleatoriu, dintre cele care intră sub incidența prevederilor Legii nr. privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii.
- (2) În aplicarea alin. 0, prevederile documentului descriptiv vor fi analizate numai din prisma necesității de a se urmări eliminarea unor elemente cu caracter restrictiv, cum ar fi menționarea unor nume de firmă ce favorizează anumiți producători/ofertanți, sau introducerea unor cerințe ce nu pot fi încadrate în prevederile art. Art. 21 alin. 0.
- (3) Prin excepție de la prevederile alin. (2), prin ordin al președintelui ANAP se poate stabili faptul că, pentru anumite domenii, verificarea documentului descriptiv se va realiza integral.

(4) În termen de maximum 10 zile lucrătoare de la data transmiterii documentației de atribuire în SEAP, Agenția Națională pentru Achiziții Publice:

- a) emite autorității/entității contractante acceptul în vederea inițierii procedurii de atribuire; sau
- b) informează autoritatea/entitatea contractantă asupra neconformităților constatate la nivelul documentației de atribuire și a motivului pentru care acestea nu sunt în concordanță cu prevederile legale privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii.

(5) Termenul prevăzut la alin. (4) poate fi extins la maxim 20 de zile lucrătoare pentru verificările efectuate în cazurile prevăzute la alin. (3).

(6) Documentația de atribuire retransmisă de autoritatea/entitatea contractantă ca urmare a incidenței prevederilor alin. (4) lit. (4)b) este evaluată de către Agenția Națională pentru Achiziții Publice în termen de maximum 3 zile lucrătoare de la data retransmiterii acesteia în SEAP, urmând ca prin ordin al președintelui ANAP să fie stabilit modul în care se va realiza interacțiunea cu autoritățile/entitățile contractante verificate.

(7) În cazul aplicării prevederilor alin. (4) lit. (4)b), atunci când autoritatea contractantă nu este de acord cu motivele de neconformitate stabilite de A.N.A.P., se va aplica procedura de conciliere/mediere reglementată prin ordin emis de președintele A.N.A.P.

Art. 25.

(1) Orice răspuns al autorității/entității contractante la solicitările de clarificări sau informații primite în conformitate cu art. 70 alin. (8) din lege, se postează în SEAP la secțiunea specifică, disponibilă în sistemul informatic, semnat cu semnătură electronică extinsă, bazată pe un certificat calificat, eliberat de un furnizor de servicii de certificare acreditat.

(2) În măsura în care solicitările de clarificări sau informațiile suplimentare în legătură cu documentația de atribuire nu au fost adresate de operatorii economici interesați în timp util, autoritatea/entitatea contractantă răspunde la solicitarea de clarificări în măsura în care se respectă, în mod cumulativ, următoarele:

- a) perioada necesară pentru elaborarea și transmiterea de către autoritatea/entitatea contractantă a răspunsului face posibilă primirea acestuia de către operatorii economici înainte de termenul stabilit pentru depunerea ofertelor sau solicitărilor de participare;
- b) răspunsul nu modifică informațiile deja publicate, nu afectează modul de elaborare a ofertelor și nici nu devine necesară publicarea unei erate.

Paragraf 2

Împărțirea pe loturi

Art. 26.

(1) Autoritatea/entitatea contractantă are dreptul de a recurge la atribuirea contractului de concesiune pe loturi, cu condiția de a preciza acest lucru în documentația de atribuire.

(2) În cazul prevăzut la alin. 0, autoritatea/entitatea contractantă are dreptul de a solicita îndeplinirea unuia sau mai multora dintre cerințele de calificare și criteriile de selecție prevăzute la art. 75 din lege, cu condiția ca setul de cerințe minime pe care ofertanții/candidații trebuie să le îndeplinească să fie stabilit prin raportare la fiecare lot în parte.

Art. 27.

- (1) Împărțirea unei concesiuni poate viza loturi care au ca obiect servicii sau lucrări similare sau servicii sau lucrări diferite.
- (2) Loturile stabilite potrivit dispozițiilor alin. (1) pot fi atribuite simultan, în cadrul aceleiași proceduri de atribuire sau separat, la intervale diferite de timp.

Paragraf 3

Stabilirea cerințelor de calificare și a criteriilor de selecție

Art. 28.

- (1) Cerințele de calificare au ca scop demonstrarea potențialului tehnic, financiar și organizatoric al fiecărui operator economic participant la procedură, potențial care trebuie să reflecte posibilitatea concretă a acestuia de a îndeplini contractul și de a rezolva eventualele dificultăți legate de îndeplinirea acestuia, în cazul în care oferta sa va fi declarată câștigătoare.
- (2) Criteriile de selecție au ca scop selectarea candidaților cu cea mai mare capacitate economică și financiară, tehnică și/sau profesională dintre operatorii economici care au depus o solicitare de participare în cazul aplicării procedurilor de atribuire ce se desfășoară în mai multe etape.

Art. 29.

- (1) Autoritatea/entitatea contractantă poate utiliza cerințe de calificare atunci când aplică orice procedură de atribuire.
- (2) Autoritatea/entitatea contractantă stabilește criteriile de selecție în cadrul documentației de atribuire atunci când aplică în cadrul procedurii de atribuire etapa de selecție a candidaților.
- (3) Criteriile de selecție pot face referire numai la situația economică și financiară și/sau la capacitatea tehnică și profesională.
- (4) Cerințele de calificare și criteriile de selecție stabilite de autoritatea/entitatea contractantă sunt incluse în fișa de date a achiziției, precum și în anunțul de participare.
- (5) Autoritatea/entitatea contractantă are obligația să precizeze în anunțul de participare și în documentația de atribuire modalitatea de acordare a punctajului pe baza căruia se va realiza clasamentul candidaților, ori de câte ori urmează să realizeze o selecție a acestora.
- (6) Cerințele de calificare și criteriile de selecție care se regăsesc în documentul descriptiv și care nu sunt prevăzute în fișa de date a achiziției/anunțul de participare sunt considerate clauze nescrise.

Art. 30.

- (1) Autoritatea/entitatea contractantă nu are dreptul de a restricționa participarea la procedura de atribuire a contractului de concesiune prin introducerea unor cerințe minime de calificare, care:
 - a) nu prezintă relevanță în raport cu natura și complexitatea contractului de concesiune ce urmează să fie atribuit;
 - b) sunt disproporționate în raport cu natura și complexitatea contractului de concesiune ce urmează a fi atribuit.
- (2) Autoritatea/entitatea contractantă are dreptul de a impune ca cerință minimă de calificare, în raport cu situația economică și financiară a ofertanților/candidaților, un anumit nivel al unor

indicatori economici sau financiari, numai în cazul în care indicatorii respectivi au o legătură concretă cu un eventual risc de neîndeplinire a contractului.

(3) Autoritatea/entitatea contractantă are dreptul de a impune prin documentația de atribuire, ca în situația în care este depusă o ofertă de către operatori economici care participă în comun la procedura de atribuire, fiecare dintre aceștia să demonstreze îndeplinirea unui nivel al cerințelor referitoare la capacitatea economică și financiară și capacitatea tehnică și profesională proporțional cu cota de implicare în executarea viitorului contract.

(4) Criteriile/cerințele de capacitate pot face referire numai la:

- a) capacitatea de exercitare a activității profesionale;
- b) situația economică și financiară;
- c) capacitatea tehnică și profesională.

(5) Autoritatea/entitatea contractantă nu are dreptul de a stabili cerințe de calificare/criterii de selecție pentru subcontractanții propuși de ofertant/candidat în ofertă/solicitarea de participare, dar ia în considerare capacitatea tehnică și profesională a subcontractanților propuși pentru partea lor de implicare în contractul care urmează să fie îndeplinit, dacă sunt prezentate documente relevante în acest sens.

Art. 31.

(1) Autoritatea/entitatea contractantă are dreptul de a solicita oricărui operator economic să prezinte documente relevante care să dovedească forma de înregistrare și, după caz, de atestare ori apartenență din punct de vedere profesional, în conformitate cu cerințele legale din țara în care este stabilit operatorul economic.

(2) În procedurile de atribuire a contractelor de concesiune de servicii, în cazul în care este necesar ca operatorii economici să dețină o autorizație specială sau să fie membri ai unei anumite organizații pentru a putea presta serviciile în cauză în statul de origine, autoritatea contractantă sau entitatea contractantă are dreptul de a solicita acestora să demonstreze că dețin o astfel de autorizație sau că sunt membri ai unei astfel de organizații.

Art. 32.

(1) Autoritatea/entitatea contractantă are dreptul de a solicita ofertantului/candidatului să transmită informații și documente relevante referitoare la capacitatea tehnică și profesională a subcontractanților propuși, cu privire la partea/părțile din contract pe care aceștia urmează să le îndeplinească efectiv.

(2) În cazul în care din informațiile și documentele prezentate potrivit alin. (1) nu rezultă că subcontractantul propus are capacitatea tehnică și profesională necesară pentru partea/părțile din contract pe care acesta urmează să le îndeplinească efectiv, autoritatea contractantă sau entitatea contractantă respinge subcontractantul propus și solicită ofertantului/candidatului înlocuirea acestuia și prezentarea unui alt subcontractant propus care să aibă capacitatea tehnică și profesională necesară pentru partea/părțile din contract pe care acesta urmează să le îndeplinească efectiv.

Art. 33.

(1) Autoritatea/entitatea contractantă are dreptul de a stabili prin documentația de atribuire cerințe privind situația economică și financiară care sunt necesare și adecvate pentru a se asigura că operatorii economici dispun de capacitatea economică și financiară necesară pentru a executa contractul de concesiune și pentru a fi protejată față de un eventual risc de neîndeplinire corespunzătoare a contractului de concesiune.

(2) Cerințele privind situația economică și financiară stabilite de autoritatea/entitatea contractantă pot viza elemente cum ar fi:

- a) un anumit nivel minim al cifrei de afaceri anuale, inclusiv o anumită cifră de afaceri minimă în domeniul obiectului contractului de concesiune; cifra de afaceri minimă anuală impusă operatorilor economici nu trebuie să depășească de două ori valoarea estimată a contractului de achiziție publică/acordului-cadru;
 - b) anumite niveluri ale altor indicatori economico-financiari relevanți, precum nivelul de lichiditate anuală;
 - c) un nivel corespunzător al asigurării de risc profesional.
- (3) Prin excepție de la prevederile alin. (2) lit. a), cifra de afaceri minimă anuală impusă operatorilor economici poate depăși limita prevăzută la alin. (2) lit. a) în cazuri temeinic justificate, precum cele legate de existența unor riscuri speciale aferente naturii lucrărilor sau serviciilor care fac obiectul contractului de concesiune.
- (4) În cazul unui acord-cadru, cerința de calificare prevăzută la alin. (2) lit. a) se va raporta la valoarea estimată a celui mai mare contract subsecvent care se preconizează că va fi încheiat.
- (5) În cazul prevăzut la alin. (3), autoritatea contractantă sau entitatea contractantă indică în documentele concesiunii principalele motive care justifică o astfel de cerință.

Art. 34.

- (1) Operatorul economic face dovada îndeplinirii cerințelor privind situația economică și financiară, de regulă, prin prezentarea, după caz, a unora sau mai multora dintre următoarele informații și documente:
- a) declarații sau extrase bancare corespunzătoare sau, acolo unde este cazul, dovada asigurării de risc profesional;
 - b) prezentarea situațiilor financiare sau a extraselor din situațiile financiare, în cazul în care publicarea situațiilor financiare este prevăzută de legislația țării în care este stabilit operatorul economic;
 - c) o declarație privind cifra totală de afaceri a operatorului economic și, acolo unde este cazul, cifra de afaceri din domeniul de activitate care face obiectul contractului, pentru cel mult ultimele trei exerciții financiare disponibile, în funcție de data înființării sau începerii activității operatorului economic, în măsura în care informațiile privind cifrele de afaceri sunt disponibile.
- (2) În cazul în care, din motive obiective și justificate, operatorul economic nu este în măsură să prezinte una sau mai multe dintre informațiile și documentele prevăzute la alin. (1), operatorul economic are dreptul să demonstreze îndeplinirea cerințelor privind situația economică și financiară prin orice alte informații și documente apte să facă această dovadă.

Art. 35.

- (1) Cerințele privind capacitatea tehnică și profesională stabilite de autoritatea contractantă sau entitatea contractantă pot viza în special existența unui nivel corespunzător de experiență, prin raportare la contractele executate în trecut.
- (2) Operatorul economic face dovada îndeplinirii cerințelor privind capacitatea tehnică și profesională prin prezentarea, după caz, a unora sau mai multora dintre următoarele informații și documente:
- a) o listă a lucrărilor realizate în cursul unei perioade care acoperă cel mult ultimii cinci ani, însoțită de certificate de bună execuție pentru lucrările cele mai importante; atunci când este necesar în scopul asigurării unui nivel corespunzător de concurență, autoritatea contractantă sau entitatea contractantă poate stabili că sunt luate în considerare lucrări relevante realizate cu mai mult de cinci ani în urmă;
 - b) lista principalelor servicii prestate în cursul unei perioade care acoperă cel mult ultimii trei ani, cu indicarea valorilor, datelor și a beneficiarilor publici sau privați; atunci când este necesar în scopul asigurării unui nivel corespunzător de concurență,

- autoritatea contractantă sau entitatea contractantă poate stabili că sunt luate în considerare servicii relevante prestate cu mai mult de trei ani în urmă;
- c) indicarea tehnicienilor sau a organismelor tehnice implicate, indiferent dacă fac sau nu parte din organizația operatorului economic, în special a celor care răspund de controlul calității și, în cazul contractelor de concesiune de lucrări, a celor aflați la dispoziția contractantului în vederea executării lucrărilor;
 - d) descrierea facilităților tehnice și a măsurilor utilizate de operatorul economic în vederea asigurării calității și a facilităților sale de studiu și de cercetare;
 - e) precizarea sistemelor de management și de trasabilitate din cadrul lanțului de aprovizionare pe care operatorul economic le va putea aplica pe parcursul executării contractului;
 - f) în cazul în care serviciile care urmează să fie furnizate sunt complexe sau, cu caracter excepțional, sunt destinate unui scop special, rezultatele unui control efectuat de autoritatea contractantă sau entitatea contractantă sau, în numele acesteia, de un organism oficial competent din țara în care este stabilit operatorul economic, sub rezerva acordului respectivului organism, care vizează capacitatea tehnică a operatorului economic care prestează serviciile și, dacă este necesar, facilitățile de studiu și de cercetare care sunt la dispoziția acestuia și măsurile de control a calității pe care acesta urmează să le aplice;
 - g) calificările educaționale și profesionale ale operatorului economic care prestează servicii ori execută lucrări sau ale personalului de conducere al operatorului economic;
 - h) precizarea măsurilor de management de mediu pe care operatorul economic le va putea aplica pe parcursul executării contractului de concesiune;
 - i) o declarație cu privire la numărul mediu anual de personal al operatorului economic care prestează servicii ori execută lucrări și numărul personalului de conducere din ultimii trei ani;
 - j) o declarație cu privire la utilajele, instalațiile și echipamentele tehnice la dispoziția operatorului economic care prestează servicii ori execută lucrări pentru executarea contractului de concesiune;
 - k) precizarea părții/părților din contractul de concesiune pe care operatorul economic intenționează să o/le subcontracteze.

Art. 36.

(1) Situația economică și financiară și/sau capacitatea tehnică și profesională a ofertantului/candidatului poate fi susținută, dacă este cazul și în legătură cu un anumit contract de concesiune și de o altă persoană, în calitate de terț susținător, indiferent de natura relațiilor juridice existente între ofertant/candidat și persoana respectivă.

(2) În cazul în care ofertantul/candidatul își demonstrează situația economică și financiară și/sau capacitatea tehnică și profesională invocând susținerea acordată de unul sau mai mulți terți, în conformitate cu dispozițiile art. 76 – 78 din lege, prin prezentarea unui angajament în acest sens din partea terțului/terților respectiv/respectivi, autoritatea contractantă sau entitatea contractantă are obligația de a lua în considerare această susținere pentru verificarea îndeplinirii de către ofertant/candidat a cerințelor de calificare și selecție.

(3) Susținerea acordată de unul sau mai mulți terți în conformitate cu dispozițiile alin. (1) și alin. (2) va fi luată în considerare cu condiția ca ofertantul/candidatul să poată demonstra că dispune efectiv de resursele terțului/terților care acordă susținerea, necesare pentru executarea contractului de concesiune în cauză.

Art. 37.

În cazul în care susținerea acordată de unul sau mai mulți terți în conformitate cu dispozițiile Art. 36 alin. 0 se referă la asigurarea unor resurse care pot fi puse efectiv la dispoziția

oferantului/candidatului, respectiv resurse financiare, materiale, umane, angajamentul dat de terț/terți trebuie să prevadă care sunt resursele respective și să specifice faptul că disponibilizarea acestora se va realiza necondiționat, în funcție de necesitățile care apar pe parcursul îndeplinirii contractului sectorial/acordului-cadru în cauză.

Art. 38.

(1) În cazul în care susținerea acordată de unul sau mai mulți terți vizează îndeplinirea cerințelor de calificare și selecție privind experiența similară reflectată prin prezentarea unor liste de servicii/lucrări prestate/executate într-o perioadă anterioară sau îndeplinirea unui nivel minim al cifrei de afaceri în domeniul de activitate aferent obiectului contractului de concesiune, angajamentul dat de terț/terți va trebui să prevadă care sunt resursele/utilajele/personalul pe care terțul/terții susținător/susținători le pune/pun la dispoziția oferantului/candidatului și să specifice faptul că disponibilizarea acestora se va realiza necondiționat, în funcție de necesitățile care apar pe parcursul îndeplinirii contractului de concesiune.

(2) În situația prevăzută la alin. 0, terțul/terții care asigură susținerea va/vor depune în cadrul ofertei/solicitării de participare documente din care să rezulte propria experiență similară și/sau cifră de afaceri, corespunzător cerințelor de calificare și selecție prevăzute în documentația de atribuire.

Art. 39.

(1) În scopul verificării îndeplinirii cerințelor de calificare și selecție de către terțul/terții care acordă susținere, în conformitate cu dispozițiile art. 76 alin. (1) din lege, autoritatea contractantă sau entitatea contractantă poate solicita terțului/terților susținător/susținători, oricând pe parcursul procesului de evaluare, documente și informații suplimentare în legătură cu angajamentul dat sau cu documentele prezentate, în situația în care există rezerve în ceea ce privește corectitudinea informațiilor sau documentelor prezentate sau cu privire la posibilitatea de executare a obligațiilor asumate prin respectivul angajament.

(2) În cazul în care consideră, în urma verificării întreprinse conform dispozițiilor alin. (1), că terțul/terții nu îndeplinește/îndeplinesc criteriile de calificare și selecție, autoritatea contractantă sau entitatea contractantă solicită ca oferantul/candidatul să înlocuiască terțul/terții susținător/susținători, în conformitate cu dispozițiile art. 78 alin. (2) din lege.

Art. 40.

În cazul în care contractantul întâmpină dificultăți pe parcursul executării contractului de concesiune, iar susținerea acordată de unul sau mai mulți terți vizează îndeplinirea criteriilor referitoare la capacitatea tehnică și/sau profesională, terțul/terții susținător/susținători este/sunt obligat/obligați să pună la dispoziția contractantului resursele prevăzute în cuprinsul angajamentului dat, necondiționat și fără întârziere, la primirea unei solicitări din partea contractantului.

Art. 41.

(1) În cazul în care contractantul întâmpină dificultăți pe parcursul executării contractului de concesiune, iar susținerea acordată de unul sau mai mulți terți vizează îndeplinirea criteriilor referitoare la situația economică și financiară, autoritatea contractantă sau entitatea contractantă poate solicita ca operatorul economic și terțul/terții susținător/susținători să răspundă în mod solidar pentru executarea contractului de concesiune.

(2) Autoritatea contractantă sau entitatea contractantă prevede în clauzele contractuale cuprinse în documentația de atribuire dacă răspunderea operatorului economic și terțului/terților

susținător/susținători în legătură cu executarea contractului de concesiune, potrivit dispozițiilor alin. (1), este solidară sau nu.

Art. 42.

(1) În situațiile prevăzute la Art. 37 și Art. 38 autoritatea contractantă sau entitatea contractantă va include în contractul de concesiune clauze specifice care să permită acesteia să urmărească orice pretenție la daune pe care contractantul ar putea să o aibă împotriva terțului/terților susținător/susținători pentru nerespectarea obligațiilor asumate prin angajamentul ferm.

(2) Angajamentul prezentat de terțul/terții susținător/susținători în conformitate cu dispozițiile art. 76 alin. (2) din lege face parte integrantă din contractul de concesiune în legătură cu care s-a acordat susținerea.

Paragraful 4

Criterii de atribuire

Art. 43.

(1) Autoritatea /entitatea contractantă are obligația de a preciza criteriul de atribuire a contractului de concesiune de lucrări sau de servicii în anunțul de concesionare.

(2) Orice criteriu de atribuire cuprins în documentația de atribuire, care nu se regăsește în anunțul de concesionare, este considerat clauză nescrisă.

Art. 44.

(1) În sensul art. 86 alin. (2) din lege, atunci când stabilește criteriile de atribuire, autoritatea/entitatea contractantă nu are dreptul de a utiliza criterii care:

- a) nu au o legătură directă cu natura și obiectul contractului de concesiune de lucrări sau de concesiune de servicii care urmează să fie atribuit;
- b) nu reflectă un avantaj real și evident pe care autoritatea/entitatea contractantă îl poate obține, în numele său sau al utilizatorii finali, prin utilizarea criteriului respectiv.

(2) Ordinea importanței, cerințele care să permită verificarea efectivă a informațiilor furnizate de ofertanți nu trebuie să conducă la distorsionarea rezultatului aplicării procedurii pentru atribuirea contractului de concesiune.

Paragraf 5

Stabilirea garanției de participare

Art. 45.

(1) Garanția de participare are drept scop protejarea autorității/entității contractante față de riscul unui comportament necorespunzător al ofertantului pe toată perioada implicării sale în procedura de atribuire.

(2) Autoritatea/entitatea contractantă are dreptul de a solicita ofertanților constituirea garanției de participare.

(3) Fișa de date a concesiunii trebuie să conțină următoarele informații privind constituirea garanției de participare:

- a) valoarea, ce nu poate depăși 2% din valoarea estimată a contractului de concesiune, fără a se lua în calcul eventualele opțiuni de suplimentare ale contractului;
- b) perioada de valabilitate care va fi cel puțin egală cu perioada minimă de valabilitate a ofertei, astfel cum a fost solicitată prin documentația de atribuire.

Art. 46.

(1) Garanția de participare se constituie prin virament bancar sau printr-un instrument de garantare emis în condițiile legii de o societate bancară ori de o societate de asigurări.

(2) Garanția de participare trebuie să fie constituită în suma și pentru perioada de valabilitate prevăzute în documentația de atribuire.

(3) Garanția trebuie să fie irevocabilă.

(4) Instrumentul de garantare trebuie să prevadă că plata garanției se va executa necondiționat, respectiv la prima cerere a beneficiarului, pe baza declarației acestuia cu privire la culpa persoanei garantate.

(5) Autoritatea/entitatea contractantă nu are dreptul:

- a) de a impune sau de a interzice prezentarea unui instrument de garantare emis de către o anumită societate bancară ori societate de asigurări, nominalizată în mod expres în documentația de atribuire;
- b) de a limita posibilitatea de prezentare a instrumentelor de garantare numai la cele care sunt emise de către societăți bancare sau numai la cele care sunt emise de către societăți de asigurări.

(6) Prin excepție de la prevederile alin. 0, în cazul în care valoarea garanției de participare este redusă ca valoare și numai dacă în documentația de atribuire este prevăzută această posibilitate, garanția de participare se poate constitui și prin depunerea la casieria autorității/entității contractante a unei sume în numerar.

(7) În orice situație, dovada constituirii garanției de participare trebuie să fie prezentată cel mai târziu la data limită de depunere a ofertelor.

Art. 47.

Autoritatea/entitatea contractantă are obligația de a reține garanția de participare atunci când ofertantul se află în oricare dintre următoarele situații:

- a) își retrage oferta în perioada de valabilitate a acesteia;
- b) oferta sa fiind stabilită câștigătoare, refuză să semneze contractul de achiziție publică/acordul-cadru în perioada de valabilitate a ofertei.

Art. 48.

(1) Garanția de participare, constituită de ofertantul a cărui ofertă a fost stabilită ca fiind câștigătoare, se restituie de autoritatea/entitatea contractantă în cel mult 3 zile lucrătoare de la data constituirii garanției de bună execuție.

(2) Garanția de participare, constituită de ofertanții a căror ofertă nu a fost stabilită câștigătoare, se returnează de autoritatea/entitatea contractantă după semnarea contractului de achiziție publică/acordului-cadru cu ofertantul/ofertanții ale cărui/căror oferte au fost desemnate câștigătoare, dar nu mai târziu de 3 zile lucrătoare de la data expirării perioadei de valabilitate a ofertei.

(3) În cazul în care autoritatea/entitatea contractantă se află, conform prevederilor art. 88 și 89 din lege, în situația de a anula procedura de atribuire, garanția de participare se restituie după data expirării termenului de depunere a unei contestații cu privire la această decizie, dar nu mai târziu de 3 zile lucrătoare de la această dată.

(4) După primirea comunicării prevăzute la art. 91 din lege, ofertanții ale căror oferte au fost declarate necâștigătoare au dreptul de a obține eliberarea garanției de participare înainte de expirarea perioadei prevăzute la alin. (2) sau, după caz, la alin. (3), dacă transmit autorității contractante o solicitare în acest sens.

Paragraf 6

Stabilirea duratei concesiunii

Art. 49.

(1) Autoritatea contractantă stabilește, în cadrul documentației de atribuire și în contractul de concesiune, durata concesiunii, ce reprezintă perioada în care concesionarul va realiza lucrările și va presta serviciile ce fac obiectul dreptului său de exploatare.

(2) Durata maximă a concesiunii, care poate fi acceptată de autoritatea contractantă, trebuie să poată fi argumentată în baza elementelor prevăzute la alin. (4) și trebuie asumată prin act administrativ al conducătorului autorității contractante.

(3) Atunci când stabilește durata maximă a concesiunii, autoritatea contractantă trebuie să aibă în vedere evitarea restricționării artificiale a accesului la competiție, asigurarea unui nivel minim de profit ca urmare a exploatării într-o perioadă dată, asigurarea unui nivel rezonabil al prețurilor pentru prestațiile care vor fi efectuate pe durata contractului și a altor costuri ce urmează a fi suportate de către utilizatorii finali.

Capitolul III

Desfășurarea procedurii de atribuire

Secțiunea 1

Reguli generale de participare și desfășurare a procedurilor de atribuire

Art. 50.

Fără a afecta posibilitatea operatorilor economici de a depune ofertă alternativă sau de a oferta pe mai multe loturi diferite, ofertantul/candidatul nu are dreptul ca în cadrul aceleiași proceduri de atribuire:

- a) să depună două sau mai multe candidaturi/oferte individuale și/sau comune, sub sancțiunea excluderii din competiție a tuturor candidaturilor/ofertelor în cauză;
- b) să depună ofertă individuală/comună și să fie nominalizat ca subcontractant în cadrul unei alte oferte, sub sancțiunea excluderii ofertei individuale sau, după caz, a celei în care este ofertant asociat.

Art. 51.

(1) Întreprinderile afiliate, așa cum sunt definite la art. 33 alin. (3) din lege, au dreptul de a participa în cadrul aceleiași proceduri de atribuire, dar numai în cazul în care participarea acestora nu este de natură să distorsioneze concurența.

(2) În situația în care, în cadrul unei proceduri de atribuire, două sau mai multe întreprinderi afiliate depun oferte separate, autoritatea/entitatea contractantă solicită ofertanților în cauză să demonstreze, prezentând documente relevante în acest sens, faptul că situația respectivă nu poate influența rezultatul procedurii de atribuire.

(3) În scopul verificării prevăzute la alin. (2), fiecare ofertant include în ofertă informații privind întreprinderile afiliate.

(4) În cazul în care dovezile și clarificările transmise potrivit alin. (2) sunt insuficiente, ofertele depuse de respectivele întreprinderi afiliate sunt considerate inacceptabile.

Secțiunea a 2-a

Reguli aplicabile comunicărilor

Art. 52.

(1) Situațiile și condițiile în care este permisă folosirea altor mijloace de comunicare decât cele electronice sunt:

- a) atunci când, urmare a naturii specializate a achiziției, se utilizează mijloace electronice de comunicare care necesită instrumente, dispozitive, formate de fișiere specifice, aplicații care nu sunt disponibile cu caracter general;
- b) atunci când aplicațiile care suportă formatele de fișiere adecvate pentru descrierea ofertelor utilizează formate de fișiere care nu pot fi procesate de nicio altă aplicație deschisă sau disponibilă cu caracter general sau fac obiectul unui regim de licențe limitate de drepturi de proprietate intelectuală, iar autoritatea contractantă nu le poate pune la dispoziție pentru descărcare sau pentru utilizare la distanță;
- c) atunci când utilizarea mijloacelor electronice de comunicare ar necesita echipamente de birou specializate care nu sunt disponibile cu caracter în general pentru autoritățile contractante;
- d) atunci când prin documentele achiziției se solicită prezentarea unor mostre, machete sau modele la scară redusă care nu se pot fi transmise prin mijloace electronice;
- e) atunci când este necesară, fie din cauza unei încălcări a securității mijloacelor electronice de comunicare, fie pentru protejarea naturii deosebit de sensibile a informațiilor care necesită un nivel de protecție atât de ridicat încât nu poate fi asigurat în mod corespunzător prin utilizarea instrumentelor și dispozitivelor electronice disponibile cu caracter general pentru operatorii economici sau care pot fi puse la dispoziția acestora prin mijloace alternative de acces.

(2) În ceea ce privește comunicările pentru care nu sunt folosite mijloace electronice de comunicare în conformitate cu alin. 0, comunicarea se poate realiza prin:

- a) intermediul serviciilor poștale;
- b) fax;
- c) combinație între a) și b).

(3) Autoritatea/entitatea contractantă care se află într-una dintre situațiile prevăzute la alin. 0 are obligația de a indica în raportul procedurii de atribuire motivele concrete care au condus la solicitarea altor mijloace de comunicare în procesul de depunere a ofertelor decât cele electronice.

Art. 53.

Instrumentele și dispozitivele de recepție electronică a ofertelor, a cererilor de participare, precum și a planurilor și proiectelor pentru concursul de soluții trebuie să garanteze, prin mijloace tehnice și proceduri adecvate, cel puțin că:

- a) data și ora exacte de primire a ofertelor, a cererilor de participare, a planurilor și a proiectelor pot fi determinate cu precizie;
- b) se poate asigura în mod rezonabil ca nimeni să nu poată avea acces la informațiile transmise conform prezentelor cerințe înainte de termenele specificate;

- c) numai persoanele autorizate pot stabili sau modifica datele pentru deschiderea informațiilor primite;
- d) în decursul diferitelor etape ale procedurii de achiziție sau ale concursului de soluții, accesul la toate datele prezentate sau la o parte din acestea trebuie să fie permis doar persoanelor autorizate;
- e) doar persoanele autorizate pot permite accesul la informațiile trimise și doar după data stabilită;
- f) informațiile primite și deschise în temeiul prezentelor cerințe trebuie să rămână accesibile doar persoanelor autorizate în acest sens;
- g) în cazul în care interdicțiile de acces sau condițiile menționate la lit. b), c), d), e) și f) sunt încălcate sau se încearcă acest lucru, se poate asigura în mod rezonabil că încălcările sau încercările de încălcare pot fi ușor detectate.

Secțiunea a 3-a

Reguli de publicitate și transparență

Art. 54.

Transmiterea spre publicare a anunțurilor prevăzute la art. 62 din lege către operatorul SEAP se realizează numai prin mijloace electronice, prin utilizarea aplicației disponibile la adresa de internet www.e-licitatie.ro și numai de către autoritățile contractante înregistrate.

Art. 55.

În cazul în care, după publicarea unui anunț, intervin anumite modificări față de informațiile deja publicate, autoritatea/entitatea contractantă are obligația de a transmite spre publicare un anunț de tip erată la anunțul inițial, cu respectarea formatului-standard stabilit de Comisia Europeană prin Regulamentul (UE) 2015/1986 al Comisiei din 11 noiembrie 2015.

Art. 56.

Operatorul SEAP are obligația de a publica în SEAP anunțurile prevăzute la art. 62 din lege în termen de o zi lucrătoare de la primirea confirmării din partea Oficiului pentru Publicații al Uniunii Europene cu privire la publicarea anunțului în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, dacă există această obligație.

Art. 57.

- (1) În cazul unui anunț de intenție valabil în mod continuu, transmis spre publicare de autoritatea contractantă în conformitate cu dispozițiile art. 63 alin. (2) din lege, operatorul SEAP are obligația de a asigura publicarea acestuia în mod continuu în SEAP, pe durata de valabilitate a acestuia, indicată de autoritatea contractantă.
- (2) Dispozițiile Art. 54 - Art. 56 se aplică în mod corespunzător anunțului prevăzut la alin. 0.

Secțiunea a 4-a
Derularea procedurilor de atribuire

Paragraful 1

Licitația deschisă

Art. 58.

- (1) Autoritatea/entitatea contractantă aplică procedura de licitație deschisă prin mijloace electronice, situație în care numai operatorii economici înregistrați în SEAP pot depune ofertă.
- (2) Prin excepție de la alin. 0, autoritatea/entitatea contractantă poate să nu utilizeze mijloacele electronice pentru derularea procedurii de atribuire atunci când acest lucru nu este posibil din motive tehnice imputabile operatorului SEAP.

Art. 59.

- (1) Operatorul economic are obligația de a transmite oferta și documentele de calificare numai în format electronic și numai până la data și ora limită de depunere a ofertelor prevăzute în anunțul de participare.
- (2) Valoarea totală a propunerii financiare se criptează în SEAP.
- (3) Toate documentele de fundamentare a valorii prevăzute la alin. (2) se depun prin mijloace electronice, fiind încărcate într-o secțiune dedicată a portalului SEAP, iar conținutul acestora fiind vizibil comisiei de evaluare după decriptarea propunerii financiare .
- (4) Documentele prevăzute la alin. 0 vor fi semnate cu semnătură electronică extinsă, bazată pe un certificat calificat, eliberat de un furnizor de servicii de certificare acreditat și încărcate în SEAP în secțiunile specifice disponibile în sistemul informatic și numai de către operatorii economici înregistrați.

Art. 60.

În cazul prevăzut la Art. 58 alin. Art. 58(2), operatorii economici vor depune oferta și documentele însoțitoare ale acesteia la adresa prevăzută în anunțul de participare până la data și ora limită de depunere a ofertelor.

Art. 61.

- (1) În cazul în care, în scopul verificării conformității propunerii tehnice cu cerințele caietului de sarcini sau în scopul verificării propunerii financiare, autoritatea/entitatea contractantă solicită prezentarea anumitor clarificări/completări, atât solicitarea, cât și răspunsul ofertantului se transmit în SEAP în format electronic, semnate cu semnătură electronică extinsă, bazată pe un certificat calificat.
- (2) În cazul prevăzut la Art. 58 alin. Art. 58(2), autoritatea/entitatea contractantă transmite solicitarea de clarificări/completări la adresa/numărul de fax/adresa de e-mail menționate de ofertant.
- (3) În situația prevăzută la alin. (2), ofertantul va transmite răspunsul său la adresa și prin modalitatea prevăzute în anunțul de participare.

Art. 62.

În cazul în care, din motive tehnice, nu este posibilă transmiterea anumitor documente în format electronic prin intermediul SEAP, documentele respective se transmit autorității/entității contractante în forma și utilizându-se modalitatea de comunicare solicitată de aceasta, cu respectarea prevederilor privind regulile de comunicare și transmitere a datelor.

Art. 63.

- (1) În cazul prevăzut la Art. 58 alin. Art. 58(2), autoritatea/entitatea contractantă are obligația de a deschide ofertele la data, ora și adresa indicate în anunțul de participare, organizându-se în acest sens o ședință de deschidere a ofertelor.
- (2) Orice ofertant are dreptul de a participa la ședința de deschidere a ofertelor prevăzută la alin. (1).
- (3) În cadrul ședinței de deschidere a ofertelor nu este permisă respingerea vreunei oferte, cu excepția celor pentru care nu a fost prezentată dovada constituirii garanției de participare.
- (4) Ședința de deschidere se finalizează printr-un proces-verbal semnat de membrii comisiei de evaluare și de reprezentanții legali/împuterniciți ai operatorilor economici prezenți la ședință, în care se consemnează modul de desfășurare a ședinței respective, aspectele formale constatate la deschiderea ofertelor, elementele principale ale fiecărei oferte, inclusiv prețul, consemnându-se totodată lista documentelor depuse de fiecare operator economic în parte.
- (5) Autoritatea/entitatea contractantă are obligația de a transmite un exemplar al procesului-verbal tuturor operatorilor economici participanți la procedura de atribuire, în cel mult o zi lucrătoare de la deschidere, indiferent dacă aceștia au fost sau nu prezenți la ședința respectivă.
- (6) Orice decizie cu privire la calificarea ofertanților sau, după caz, cu privire la evaluarea ofertelor se adoptă de către comisia de evaluare în cadrul unor ședințe ulterioare ședinței de deschidere a ofertelor.
- (7) Oferta depusă după data și ora-limită de depunere a ofertelor sau la o altă adresă decât cea precizată în anunțul de participare se returnează fără a fi deschisă operatorului economic care a depus-o.

Art. 64.

- (1) Comisia de evaluare analizează documentele de calificare.
- (2) Comisia de evaluare are obligația de a analiza și de a verifica fiecare ofertă atât din punct de vedere al elementelor tehnice propuse, cât și din punct de vedere al aspectelor financiare pe care le implică.
- (3) În urma finalizării fiecăreia dintre fazele de verificare prevăzute la alin. 0 și (2), autoritatea/entitatea contractantă comunică fiecărui ofertant ce a fost respins, motivele care au stat la baza acestei decizii, iar celorlalți li se aduce la cunoștință faptul că se trece la etapa următoare de verificare.

Art. 65.

- (1) În situația în care în urma demersurilor realizate de autoritatea/entitatea contractantă, ofertantul clasat pe primul loc nu demonstrează în mod corespunzător îndeplinirea integrală a tuturor cerințelor de calificare, autoritatea contractantă solicită ofertantului clasat pe locul următor să depună toate documentele justificative ca dovadă a informațiilor cuprinse în documentele de calificare, în scopul verificării îndeplinirii cerințelor de calificare.

- (2) În situația prevăzută la alin. 0, autoritatea/entitatea contractantă atribuie contractul de concesiune ofertantului clasat pe locul următor, dacă acesta îndeplinește toate cerințele de calificare prevăzute în anunțul de participare și/sau în fișa de date a concesiunii.
- (3) Comisia de evaluare are obligația elaborării raportului procedurii de atribuire care se aprobă de către conducătorul autorității/entității contractante sau persoana desemnată în acest scop.
- (4) Raportul procedurii se încarcă în SEAP în secțiunile specifice disponibile în sistemul informatic, semnat cu semnătură electronică extinsă, bazată pe un certificat calificat, eliberat de un furnizor de servicii de certificare acreditat.
- (5) După aprobarea raportului procedurii de atribuire prevăzută la alin. (3), autoritatea/entitatea contractantă are obligația informării ofertanților cu respectarea prevederilor Capitolului V Secțiunea a 9 – a din lege.

Art. 66.

- (1) În cazul în care procedura de licitație deschisă se desfășoară în două etape în conformitate cu art. 51 alin. (3) din lege, autoritatea/entitatea contractantă transmite o invitație la etapa de negociere care trebuie să cuprindă cel puțin:
- a) referințe privind anunțul de participare publicat;
 - b) data și ora stabilite pentru demararea negocierilor;
 - c) adresa la care se derulează negocierile;
 - d) limba sau limbile în care se vor derula negocierile.
- (2) Scopul negocierilor este de a îmbunătăți oferta inițială depusă de participanții la negocieri și de adaptare a acesteia la condițiile concrete în care se va derula contractul de achiziție publică/acordul-cadru care urmează a fi atribuit.
- (3) La sfârșitul fiecărei întâlniri de negocieri, comisia de evaluare are obligația consemnării aspectelor discutate și convenite într-un proces-verbal de ședință, care se semnează de către toți participanții la negocieri.

Art. 67.

- (1) Etapa a doua a procedurii de atribuire se poate desfășura prin intermediul SEAP, printr-o modalitate securizată, accesibilă doar ofertanților care au depus oferte admisibile, sau prin intermediul unei camere de date puse la dispoziție de autoritatea/entitatea contractantă.
- (2) În măsura în care a prevăzut această posibilitate în anunțul de participare sau în fișa de date a achiziției, autoritatea/entitatea contractantă are dreptul de a derula negocierile în runde succesive, cu scopul de a reduce numărul de oferte care urmează să fie negociate.

Art. 68.

- (1) Negocierile în cadrul etapei a doua a procedurii de atribuire se derulează până în momentul în care fiecare participant la negocieri declară că oferta inițială pe care a prezentat-o nu mai poate fi îmbunătățită, fapt care se consemnează explicit în procesul-verbal de ședință.
- (2) În cazul în care autoritatea/entitatea contractantă intenționează să încheie negocierile, aceasta îi informează pe ofertanții rămași în competiție.
- (3) După încheierea negocierilor, ofertanții care au depus oferte admisibile și care au participat la negocieri, transmit oferte îmbunătățite până la data și ora limită convenite de comun acord cu autoritatea/entitatea contractantă.
- (4) Comisia de evaluare evaluează ofertele îmbunătățite prevăzute la alin. (3) din punct de vedere tehnic și financiar și atribuie contractul de concesiune ofertei declarate câștigătoare, prin aplicarea criteriului de atribuire.
- (5) Prevederile Art. 65 alin. Art. 65(3) - Art. 65(5) se aplică în mod corespunzător.

Paragraful 2

Dialogul competitiv

Art. 69.

(1) Autoritatea/entitatea contractantă aplică procedura de dialog competitiv prin mijloace electronice, situație în care numai operatorii economici înregistrați în SEAP pot depune solicitare de participare.

(2) Prin excepție de la alin. 0, autoritatea/ entitatea contractantă poate să nu utilizeze mijloacele electronice pentru derularea procedurii de atribuire atunci când acest lucru nu este posibil din motive tehnice imputabile operatorului SEAP.

Art. 70.

(1) Operatorul economic are obligația de a transmite solicitarea de participare, inclusiv documentele de calificare numai în format electronic și numai până la data și ora limită de depunere a acestora, prevăzute în anunțul de participare.

(2) În cazul prevăzut la Art. 69 alin. Art. 69(2), operatorii economici vor depune solicitarea de participare, inclusiv documentele de calificare la adresa și până la data și ora limită de depunere, prevăzute în anunțul de participare.

(3) Documentele prevăzute la alin. 0 vor fi semnate cu semnătură electronică extinsă, bazată pe un certificat calificat, eliberat de un furnizor de servicii de certificare acreditat și încărcate în SEAP în secțiunile specifice disponibile în sistemul informatic și numai de către operatorii economici înregistrați.

Art. 71.

(1) În prima etapă a dialogului competitiv, comisia de evaluare stabilește candidații selectați, aplicând în acest scop numai criteriile de selecție prevăzute în anunțul de participare și respectând metodologia de punctare prevăzută în fișa de date a concesiunii.

(2) Autoritatea/entitatea contractantă poate cere oricărui candidat, pe parcursul derulării calificării și selecției, să depună toate sau o parte dintre certificatele și documentele justificative solicitate, atunci când acest lucru este necesar pentru a asigura desfășurarea corepunzătoare a procedurii de atribuire.

(3) După ce a finalizat selecția candidaților, comisia de evaluare are obligația de a elabora un raport intermediar, care se aprobă de către conducătorul autorității/entității contractante sau de persoana desemnată în acest scop.

(4) Raportul prevăzut la alin. (3) se încarcă în SEAP în secțiunile specifice disponibile în sistemul informatic, semnat cu semnătură electronică extinsă, bazată pe un certificat calificat, eliberat de un furnizor de servicii de certificare acreditat.

Art. 72.

(1) Invitația de participare prevăzută la art. 59 alin. (1) din lege trebuie să cuprindă cel puțin:

- a) referințe privind anunțul de participare publicat;
- b) data și ora stabilite pentru demararea dialogului;
- c) adresa la care se derulează dialogul;
- d) limba sau limbile în care se va derula dialogul.

(2) Etapa a doua a procedurii de dialog competitiv constă în organizarea de întâlniri cu fiecare candidat selectat, pe parcursul cărora se derulează un dialog cu scopul identificării soluțiilor/opțiunilor referitoare la aspectele tehnice, financiare, problemele legate de cadrul juridic și orice alte elemente ale contractului de concesiune care urmează să fie atribuit.

Pe parcursul dialogului, comisia de evaluare trebuie să discute și să clarifice, în conformitate și în limitele mandatului acordat de conducătorul autorității contractante sau entității contractante, elemente esențiale cum ar fi:

- a) identificarea responsabilităților de natură tehnică, financiară și juridică ale concedentului și ale concesionarului;
- b) modul de distribuire a riscurilor și beneficiilor între concesionar și concedent;
- c) modificarea, revizuirea sau adaptarea studiilor existente, în funcție de condițiile de realizare propuse de participanții la dialog și în măsura în care sunt agreate de autoritatea contractantă/entitatea contractantă;
- d) identificarea clară a standardelor de performanță, a facilităților, a echipamentelor care urmează să fie asigurate pe parcursul derulării contractului de concesiune, precum și a cerințelor de predare la sfârșitul perioadei de contract;
- e) modul de efectuare a controlului și identificarea mecanismelor de urmărire a costurilor, calității și siguranței prestațiilor, a relațiilor cu terții, precum și a altor cerințe specifice de operare și întreținere;
- f) aranjamentele alternative pentru cazurile în care concesionarul intră în stare de insolvență sau lichidare ori în cazul în care, din motive care nu țin de voința părților, concesiunea încetează înainte de termen;
- g) clauzele generale ale contractului care urmează să fie încheiat;
- h) stabilirea categoriilor de bunuri accesorii;
- i) alte obiective stabilite de autoritatea/entitatea contractantă.

(3) La sfârșitul fiecărei întâlniri, comisia de evaluare are obligația consemnării problemelor discutate și aspectelor convenite într-un proces-verbal de ședință.

(4) Identificarea soluțiilor/opțiunilor se structurează în funcție de necesitățile, obiectivele și constrângerile autorității/entității contractante, astfel cum au fost acestea evidențiate în documentația descriptivă.

Art. 73.

(1) După finalizarea unei runde succesive de reducere a numărului de soluții, comisia de evaluare are obligația de a elabora unui raport intermediar, care se aprobă de către conducătorul autorității/entității contractante sau persoana desemnată în acest scop.

(2) Raportul prevăzut la alin. 0 se încarcă în SEAP în secțiunile specifice disponibile în sistemul informatic, semnat cu semnătură electronică extinsă, bazată pe un certificat calificat, eliberat de un furnizor de servicii de certificare acreditat.

(3) După aprobarea raportului intermediar prevăzut la alin. 0, autoritatea/entitatea contractantă are obligația informării participanților la dialog, cu respectarea prevederilor Capitolului V Secțiunea a 9 – a din lege.

(4) Următoarea rundă de dialog se derulează numai cu participanții rămași în competiție după finalizarea runde succesive organizate anterior.

(5) Participanții rămași în competiție în urma finalizării runde succesive organizate anterior nu au dreptul ca, în cadrul rundelor următoare sau atunci când depun oferta finală, să modifice angajamentele asumate prin propunerile tehnice și/sau financiare parțiale pe care le-au prezentat, decât în sensul îmbunătățirii acestora.

Art. 74.

Etapa dialogului cu candidații selectați se poate desfășura și prin intermediul SEAP, printr-o modalitate securizată, accesibilă doar candidaților selectați, sau prin intermediul unei camere de date puse la dispoziție de autoritatea/entitatea contractantă.

Art. 75.

În cazul în care etapa a doua a procedurii de dialog competitiv nu se poate finaliza prin identificarea unei soluții viabile, autoritatea/entitatea contractantă are dreptul de a anula procedura de atribuire, considerându-se implicit îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 88 alin. (1) lit. a) din lege.

Art. 76.

- (1) Invitația de participare la a treia etapă a procedurii de dialog competitiv, prevăzută la art. 60 alin. (8) din lege trebuie să cuprindă cel puțin:
 - a) referințe privind anunțul de participare publicat;
 - b) data și ora stabilite pentru depunerea ofertelor finale;
 - c) adresa la care se depun ofertele finale;
 - d) limba sau limbile în care se vor elabora ofertele.
- (2) În cadrul etapei a treia a dialogului competitiv, ofertantul/ofertanții trebuie să depună oferta/oferte pe baza soluției/soluțiilor identificate în cursul etapei anterioare, până la data și ora limită specificate în invitația de participare, astfel cum au fost stabilite de comun acord în cadrul etapei de dialog.

Art. 77.

- (1) Comisia de evaluare evaluează ofertele finale depuse de candidații rămași în urma etapei de dialog prin raportare la dispozițiile documentației de atribuire și atribuie contractul de concesiune ofertei declarate câștigătoare, prin aplicarea criteriului de atribuire.
- (2) Prevederile Art. 65 alin. Art. 65(3) - Art. 65(5) se aplică în mod corespunzător.

Paragraful 3

Negocierea fără publicarea prealabilă a unui anunț de concesiune

Art. 78.

- (1) Înainte de inițierea procedurii de negociere fără publicare prealabilă, autoritatea/entitatea contractantă are obligația de a verifica întrunirea condițiilor prevăzute la art. 64 și art. 65 din lege.

- (2) Inițierea procedurii de negociere fără publicare prealabilă se realizează prin transmiterea unei invitații de participare la negocieri către unul sau, ori de câte ori este posibil, către mai mulți operatori economici.
- (3) În cadrul negocierii propriu-zise, autoritatea/entitatea contractantă negociază cu fiecare ofertant în parte.
- (4) Prevederile Art. 66 alin. (2) și alin. (3) se aplică în mod corespunzător.
- (5) După finalizarea negocierilor, prevederile Art. 68 alin. (3) - (5) se aplică în mod corespunzător.

Paragraful 4

Procedura simplificată

Art. 79.

- (1) Entitatea/autoritatea contractantă atribuie contractele de concesiune de lucrări/servicii a căror valoare este mai mică decât pragul valoric prevăzut la art. 11 alin. (1) din lege prin aplicarea următoarelor proceduri de atribuire:
 - a) licitație deschisă cu anunț de participare simplificat;
 - b) dialog competitiv cu anunț de participare simplificat
 - c) negociere fără publicare prealabilă a unui anunț de participare, în condițiile prevăzute de art. 64 și art. 65 din lege și prin aplicarea Art. 78.
- (2) Procedurile de atribuire cu anunț simplificat se inițiază prin transmiterea spre publicare în SEAP a unui anunț simplificat care trebuie să conțină cel puțin următoarele informații:
 - a) data și ora limită stabilite pentru primirea ofertelor/solicitărilor de participare;
 - b) adresa la care se transmit ofertele/solicitările de participare;
 - c) data și ora deschiderii ofertelor/solicitărilor de participare;
 - d) limba sau limbile în care trebuie elaborată oferta/solicitarea de participare;
 - e) indicarea cerințelor de calificare și, după caz, a criteriilor de selecție.
 - f) criteriile de atribuire.

Art. 80.

- (1) În aplicarea procedurii de licitație deschisă cu anunț simplificat prevederile Art. 58 - Art. 68 se aplică în mod corespunzător.
- (2) În aplicarea procedurii de dialog competitiv cu anunț simplificat prevederile Art. 69 - Art. 77 se aplică în mod corespunzător.
- (3) În aplicarea procedurii de negociere fără publicarea unui anunț de participare prevederile Art. 78 se aplică în mod corespunzător.

Paragraful 5

Servicii sociale și alte servicii specifice

Art. 81.

Anunțurile prevăzute la art. 24 din lege, inclusiv anunțurile corespunzătoare tip erată, privind atribuirea unui contract de concesiune care are ca obiect servicii sociale și alte servicii specifice, prevăzute în Anexa nr. 3 din lege, cu o valoare estimată egală sau mai mare decât pragul prevăzut la art. 11 alin. (1) din lege, se transmit spre publicare de către autoritatea/entitatea contractantă prin mijloace electronice și se publică în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, cu respectarea formatului-standard stabilit de Comisia Europeană în temeiul dispozițiilor art. 33 din Directiva 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune.

Secțiunea a 5-a

Oferta și documentele însoțitoare

Art. 82.

- (1) Ofertantul elaborează oferta în conformitate cu prevederile documentației de atribuire și indică în cuprinsul acesteia care informații din propunerea tehnică și/sau din propunerea financiară sunt confidențiale, clasificate sau sunt protejate de un drept de proprietate intelectuală, în baza legislației aplicabile.
- (2) Riscurile transmiterii ofertei/solicitării de participare, inclusiv forța majoră sau cazul fortuit, cad în sarcina operatorului economic care transmite respectiva ofertă/solicitare de participare.
- (3) Oferta este compusă din propunere tehnică și propunere financiară și este însoțită de documentele de calificare și/sau documentele care dovedesc îndeplinirea cerințelor de calificare și/criteriilor de selecție.
- (4) Documentul unic de concesiune constă într-o declarație pe propria răspundere privind îndeplinirea cerințelor de calificare și a criteriilor de selecție.
- (5) Operatorul economic depune ofera/solicitarea de participare, documentele de calificare, documentele de calificare, răspunsurile la solicitările de clarificări numai prin mijloace electronice atunci când participă la o procedură de atribuire care se desfășoară prin intermediul SEAP.
- (6) Documentele prevăzute la alin. (5) se semnează cu semnătură electronică extinsă, bazată pe un certificat calificat, eliberat de un furnizor de servicii de certificare acreditat, reprezentând documente originale.
- (7) Prin excepție de la prevederile alin. (5), autoritatea/entitatea contractantă are dreptul să solicite în original orice document cu regim special a cărei valabilitate este condiționată de prezentarea în această formă.

Art. 83.

- (1) Oferta are caracter obligatoriu, din punctul de vedere al conținutului, pe toată perioada de valabilitate stabilită de către autoritatea/entitatea contractantă și asumată de ofertant.
- (2) Perioada de valabilitate a ofertelor, prevăzută în anunțul/invitația de participare/simplificat și în documentația de atribuire, trebuie să fie stabilită astfel încât să cuprindă toate etapele până la momentul încheierii contractului de concesiune.
- (3) Atunci când stabilește perioada de valabilitate a ofertelor, autoritatea/entitatea contractantă va lua în considerare estimările privind perioada necesară pentru analiza și evaluarea ofertelor, perioada necesară pentru verificările legate de aceste activități, precum și perioada legală prevăzută pentru rezolvarea eventualelor contestații.
- (4) Autoritatea/entitatea contractantă are obligația de a solicita prelungirea valabilității ofertelor, precum și, după caz, a garanției de participare, în situații excepționale care impun o astfel de prelungire.

Art. 84.

- (1) Operatorul economic are obligația de a depune oferta la adresa și până la data și ora limită pentru depunere stabilite în anunțul de concesionare.
- (2) Oferta depusă la o altă adresă a autorității contractante sau entității contractante, decât cea prevăzută în anunțul de concesionare sau după expirarea datei limită pentru depunere menționată în cuprinsul anunțului se returnează nedeschisă.
- (3) Conținutul ofertelor trebuie să rămână confidențial până la data stabilită pentru deschiderea acestora, autoritatea /entitatea contractantă urmând a lua cunoștință de conținutul respectivelor oferte numai după această dată.

Secțiunea a 6-a

Comisia de evaluare și modul de lucru al acesteia

Art. 85.

- (1) Autoritatea/entitatea contractantă are obligația de a desemna, pentru atribuirea fiecărui contract de concesiune de lucrări/servicii, persoanele responsabile pentru evaluarea ofertelor, care se constituie într-o comisie de evaluare.
- (2) Membrii comisiei de evaluare trebuie să fie în impar și se nominalizează, de regulă, din cadrul colectivului de coordonare și supervizare prevăzut la Art. 3.
- (3) Autoritatea/entitatea contractantă desemnează, prin hotărâre, ordin sau decizie, președintele comisiei de evaluare dintre membrii acesteia.
- (4) Autoritatea/entitatea contractantă are obligația de a nominaliza membri de rezervă pentru membrii comisiei de evaluare.
- (5) Autoritatea/entitatea contractantă are dreptul de a înlocui un membru al comisiei de evaluare cu un membru de rezervă numai dacă persoana care urmează să fie înlocuită nu are posibilitatea, din motive obiective, de a-și îndeplini atribuțiile care rezultă din calitatea de membru al comisiei de evaluare.
- (6) După producerea înlocuirii prevăzută la alin. (5), calitatea de membru al comisiei de evaluare este preluată de către membrul de rezervă care își va exercita atribuțiile aferente până la finalizarea procedurii de atribuire.

Art. 86.

- (1) Președintele comisiei de evaluare are dreptul de a propune conducerea autorității/entității contractante la cooptarea în cadrul comisiei de evaluare a unor experți externi.
- (2) Propunerea prevăzută la alin. 0 trebuie să precizeze atribuțiile și responsabilitățile specifice ale experților care urmează să fie cooptați în comisia de evaluare și să justifice necesitatea participării lor la procesul de evaluare.
- (3) Experții cooptați pot fi nominalizați odată cu numirea comisiei de evaluare, dintre experții externi prevăzuți la Art. 3 alin. (2), sau ulterior, în funcție de problemele specifice care ar putea impune expertiza acestora.
- (4) În cazul în care experții cooptați sunt desemnați pe parcursul procesului de evaluare, propunerea privind cooptarea acestora, precum și justificarea necesității participării lor la procesul de evaluare va fi elaborată de comisia de evaluare.
- (5) Experții cooptați pentru probleme specifice nu au drept de vot în cadrul comisiei de evaluare, însă au obligația de a elabora un raport de specialitate cu privire la aspectele tehnice, financiare sau juridice, asupra cărora își exprimă punctul de vedere.
- (6) Raportul de specialitate prevăzut la alin. (5) este destinat să faciliteze comisiei de evaluare adoptarea deciziilor în cadrul procesului de analiză a solicitărilor de participare/ofertelor și de stabilire a ofertei/ofertelor câștigătoare.
- (7) Expertul cooptat răspunde profesional pentru conținutul raportului de specialitate.

Art. 87.

- (1) Comisia de evaluare are următoare atribuții:
 - a) deschiderea ofertelor și, după caz, a altor documente care însoțesc oferta;
 - b) verificarea îndeplinirii criteriilor de calificare de către ofertanți/candidați, în cazul în care acestea au fost solicitate prin documentația de atribuire;
 - c) realizarea selecției candidaților, dacă este cazul;
 - d) realizarea dialogului cu operatorii economici, în cazul aplicării procedurii de dialog competitiv;
 - e) realizarea negocierilor cu operatorii economici, în cazul aplicării procedurii de licitație deschisă în două etape și în cazul procedurii de negociere fără publicare prealabilă;
 - f) verificarea propunerilor tehnice prezentate de ofertanți, din punct de vedere al modului în care acestea corespund cerințelor minime din caietul de sarcini sau din documentul descriptiv;
 - g) verificarea propunerilor tehnice finale prezentate de ofertanți;
 - h) verificarea propunerilor financiare prezentate de ofertanți;
 - i) stabilirea ofertelor inacceptabile sau neconforme și a motivelor care stau la baza încadrării ofertelor respective în fiecare din aceste categorii;
 - j) stabilirea ofertelor admisibile;
 - k) aplicarea criteriilor de atribuire, astfel cum a fost prevăzut în documentația de atribuire, și stabilirea ofertei câștigătoare;
 - l) emiterea propunerii de anulare a procedurii de atribuire, în cazurile prevăzute la art. 88 alin. (1) și art. 89 alin. (1) din lege;
 - m) elaborarea proceselor-verbale aferente fiecărei ședințe, a rapoartelor intermediare aferente fiecărei etape în cazul procedurilor cu mai multe etape și a raportului procedurii de atribuire.
- (2) Rapoartele intermediare și raportul procedurii de atribuire se înaintează de către președintele comisiei de evaluare conducătorului autorității contractante spre aprobare.
- (3) În cazul în care nu aprobă raportul de evaluare, conducătorul autorității contractante va motiva în scris decizia sa și poate, după caz:
 - a) returna raportul comisiei de evaluare spre corectare sau reevaluare parțială;
 - b) solicita o reevaluare completă, caz în care o nouă comisie de evaluare va fi numită.

Art. 88.

- (1) Pe parcursul desfășurării procesului de evaluare, membrii comisiei de evaluare și experții cooptați au obligația de a păstra confidențialitatea asupra conținutului ofertelor/solicitărilor de participare, precum și asupra oricăror alte informații prezentate de către candidați/ofertanți în procedura de atribuire.
- (2) Încălcarea angajamentelor referitoare la confidențialitate se sancționează conform legii.
- (3) Cu excepția ședinței de deschidere a ofertelor menționată la Art. 63 alin. 0 la întrunirile comisiei de evaluare au dreptul de a participa numai membrii acesteia și, după caz, experții externi cooptați și persoane împuternicite de către ANAP.
- (4) Membrii comisiei de evaluare și experții externi cooptați au obligația de a respecta regulile de evitare a conflictului de interese prevăzute în Secțiunea a 3-a din Capitolul IV din lege.

Art. 89.

- (1) Comisia de evaluare și experții cooptați au obligația de a semna pe propria răspundere o declarație de confidențialitate și imparțialitate prin care se angajează să respecte prevederile art. 41 și prin care confirmă că nu se află într-o situație care implică existența unui conflict de interese.
- (2) Declarația prevăzută la alin. 0 trebuie semnată de membrii comisiei de evaluare înainte de preluarea atribuțiilor specifice, după data și ora limită pentru depunerea solicitărilor de participare/ofertelor și conține următoarele date de identificare:
 - a) numele și prenumele;
 - b) data și locul nașterii;
 - c) domiciliul actual;
 - d) codul numeric personal.
- (3) În cazul în care unul dintre membrii desemnați în comisia de evaluare sau unul dintre experții cooptați constată că se află într-o situație de conflict de interese, atunci acesta are obligația de a solicita de îndată înlocuirea sa din componența comisiei respective cu o altă persoană.
- (4) Situațiile privind conflictul de interese pot fi sesizate autorității contractante și de către terți.
- (5) În cazul în care sunt sesizate astfel de situații, autoritatea contractantă are obligația de a verifica cele semnalate și, dacă este cazul, de a adopta măsurile necesare pentru evitarea/remedierea oricăror aspecte care pot determina apariția unui conflict de interese.

Art. 90.

- (1) Modul de lucru al comisiei de evaluare este stabilit de comun acord între membrii acesteia, urmând a se avea în vedere calendarul estimativ de aplicare a procedurii de atribuire și perioada solicitată pentru valabilitatea ofertelor.
- (2) Membrii comisiei de evaluare au dreptul de a analiza și evalua documentele depuse de ofertanți/candidați individual și/sau în ședințe comune.
- (3) Deciziile comisiei de evaluare se iau cu votul a cel puțin 2/3 dintre membrii săi votanți.
- (4) Fiecare decizie a comisiei de evaluare este fundamentată prin identificarea elementelor concrete ale solicitării de participare/ofertelor în raport cu cerințele definite prin documentele achiziției și prevederile legale.
- (5) În cazul procesului de selecție a candidaților sau stabilirii ofertei câștigătoare pe bază de punctaj, votul membrilor comisiei de evaluare se reflectă prin punctajul individual acordat fiecărei solicitări de participare/oferte în parte. Fiecare punctaj individual este însoțit de o justificare scrisă.

(6) În cazul în care se ajunge în situația ca prevederile alin. (2) să nu fie respectate din cauza unor eventuale divergențe de păreri între membrii comisiei de evaluare sau când există o diferență considerabilă între punctajele acordate de aceștia în cazul prevăzut la alin. (4), președintele comisiei de evaluare va solicita reanalizarea punctelor de divergență, în scopul finalizării în timp util a etapei de evaluare a ofertelor și de stabilire a ofertei câștigătoare.

(7) Procesul de reanalizare a punctelor de divergență se consemnează într-un proces-verbal, justificându-se opiniile contrare.

(8) În cazul în care, în situația prevăzută la alin. (5), comisia de evaluare nu ajunge la un acord, decizia finală se adoptă cu votul majorității membrilor săi.

(9) Membrii comisiei de evaluare care nu sunt de acord cu decizia adoptată potrivit dispozițiilor alin. (7) au obligația de a-și prezenta punctul de vedere în scris, elaborând în acest sens o notă individuală care devine anexă la raportul procedurii de atribuire.

Secțiunea a 7-a

Procesul de verificare și evaluare

Art. 91.

(1) În cazul în care, în cadrul documentației de atribuire, a fost prevăzută obligația îndeplinirii unor cerințe de calificare și selecție formulate în baza criteriilor prevăzute la Capitolul V, Secțiunea a 5-a, Paragraful 3, comisia de evaluare are obligația verificării modului de îndeplinire a acestora de către fiecare ofertant/candidat în parte prin analizarea conținutului documentelor privind calificarea.

(2) Comisia de evaluare are obligația solicitării documentelor doveditoare privind îndeplinirea cerințelor de calificare ofertantului clasat pe primul loc în urma aplicării criteriului de atribuire.

Art. 92.

(1) Comisia de evaluare are obligația de a analiza și de a verifica fiecare ofertă atât din punct de vedere al elementelor tehnice propuse, cât și din punct de vedere al aspectelor financiare pe care le implică.

(2) Propunerea tehnică trebuie să corespundă cerințelor minime prevăzute în caietul de sarcini sau în documentul descriptiv.

(3) Propunerea financiară trebuie să se încadreze în fondurile care pot fi disponibilizate pentru îndeplinirea contractului de achiziție publică respectiv.

Art. 93.

(1) Comisia de evaluare are obligația de a stabili care sunt clarificările și completările formale sau de confirmare, necesare pentru evaluarea fiecărei solicitări de participare/oferte, precum și perioada de timp acordată pentru transmiterea acestora, termenul limită neputând fi stabilit decât la nivel de zile lucrătoare, fără a fi precizată o oră anume în cadrul acestuia.

(2) Comunicarea prevăzută la alin. 0 transmisă în acest sens către candidat/ofertant trebuie să fie clară și să definească în mod explicit și suficient de detaliat în ce constă solicitarea comisiei de evaluare.

(3) În cazul în care comisia de evaluare solicită unui candidat/ofertant clarificări și, după caz, completări ale documentelor prezentate de acesta în cadrul ofertei/solicitării de participare, iar

candidatul/ofertantul nu transmite în termenul precizat de comisia de evaluare clarificările/completările solicitate sau clarificările/completările transmise nu sunt concludente, oferta sa va fi considerată inacceptabilă.

(4) În cazul în care ofertantul modifică prin răspunsurile pe care le prezintă comisiei de evaluare potrivit dispozițiilor alin. 0 conținutul propunerii tehnice sau propunerii financiare, oferta sa va fi considerată neconformă.

(5) Prin excepție de la dispozițiile alin. (4), oferta nu va fi considerată neconformă în măsura în care modificări operate de ofertant în legătură cu propunerea sa tehnică se încadrează în una din categoriile de mai jos:

- a) pot fi încadrate în categoria viciilor de formă; sau
- b) reprezintă corectări ale unor abateri tehnice minore, iar o eventuală modificare a prețului total al ofertei, indusă de aceste corectări, nu ar fi condus la modificarea clasamentului ofertanților participanți la procedura de atribuire.

(6) Sunt considerate abateri tehnice minore acele omisiuni/abateri din propunerea tehnică, care au la bază erori materiale evidente și care pot fi completate/corectate într-un mod care nu conduce în realitate la depunerea unei noi oferte.

(7) O modificare a propunerii tehnice nu poate fi considerată o abatere tehnică minoră a ofertei inițiale în următoarele situații:

- a) cuantificarea teoretică în valoare monetară a respectivei abateri/omisiuni depășește 1% din prețul total al ofertei;
- b) cunatificarea teoretică în valoare monetară a respectivei abateri/omisiuni conduce la eludarea aplicării acelor prevederi ale legii care instituie obligații ale autorității contractante în raport cu anumite praguri valorice;
- c) în urma corectării respectivei abateri/omisiuni, se constată că s-ar schimba clasamentul ofertanților;
- d) modificarea ar presupune o diminuare calitativă în comparație cu oferta inițială;
- e) modificarea vizează o parte din ofertă pentru care documentația de atribuire a exclus în mod clar posibilitatea ca ofertanții să se abată de la cerințele exacte ale respectivei documentații, iar oferta inițială nu a fost în conformitate cu aceste cerințe.

(8) Prin derogare de la dispozițiile alin. (4), oferta nu va fi considerată neconformă în măsura în care modificările operate de ofertant în legătură cu propunerea sa financiară reprezintă erori aritmetice, respectiv aspecte care pot fi clarificate cu ajutorul principiilor prevăzute la art. 2 alin. (2) din lege, elementele propunerii financiare urmând a fi corectate, implicit alături de prețul total al ofertei, prin refacerea calculelor aferente, pe baza datelor/informațiilor care sunt cunoscute de către toți participanții, deoarece sunt prevăzute în legislația aplicabilă, documentația de atribuire, și/sau în alte documente prezentate de ofertant.

(9) Comisia de evaluare are dreptul de a corecta erorile aritmetice semnalate cu privire la oferta unui anumit ofertant numai cu acceptul acestuia.

(10) În cazul în care ofertantul nu este de acord cu îndreptarea de erorilor aritmetice de către comisia de evaluare, în condițiile prevăzute la alin. (9), oferta sa va fi considerată neconformă.

Art. 94.

(1) Comisia de evaluare are dreptul de a corecta viciile de formă cu privire la oferta unui ofertant numai cu acceptul acestuia.

(2) În cazul în care ofertantul nu este de acord cu îndreptarea de viciilor de formă de către comisia de evaluare, în condițiile prevăzute la alin. 0, oferta sa va fi considerată neconformă.

(3) În sensul dispozițiilor alin. 0, viciile de formă reprezintă acele erori sau omisiuni din cadrul unui document a căror corectare/completare este susținută în mod neechivoc de sensul și de conținutul altor informații existente inițial în alte documente prezentate de ofertant sau a

căror corectare/completare are rol de clarificare sau de confirmare, nefiind susceptibile de a produce un avantaj incorect în raport cu ceilalți participanți la procedura de atribuire.

Art. 95.

- (1) Comisia de evaluare are obligația de a respinge ofertele inacceptabile și neconforme.
- (2) Ofertele care nu au fost respinse de comisia de evaluare în urma verificării și evaluării reprezintă oferte admisibile.
- (3) Comisia de evaluare are obligația de a stabili oferta câștigătoare dintre ofertele admisibile.

Art. 96.

- (1) Evaluarea ofertelor se realizează prin acordarea, pentru fiecare ofertă în parte, a unui punctaj rezultat ca urmare a aplicării algoritmului de calcul stabilit în documentația de atribuire.
- (2) În situația prevăzută la alin. (1), comisia de evaluare trebuie să întocmească clasamentul pe baza căruia se stabilește oferta câștigătoare în ordinea descrescătoare a punctajului acordat.

Secțiunea a 8-a **Finalizarea procedurii de atribuire**

Art. 97.

Indiferent de momentul inițierii procedurii de atribuire, autoritatea contractantă are obligația de a verifica, înainte de încheierea contractului, respectarea dispozițiilor referitoare la angajarea cheltuielilor din bugetele care intră sub incidența legislației privind finanțele publice.

Art. 98.

- (1) Autoritatea/entitatea contractantă are obligația de a încheia contractul de concesiune cu ofertantul a cărui ofertă a fost stabilită ca fiind câștigătoare, pe baza propunerii tehnice și a propunerii financiare cuprinse în respectiva ofertă.
- (2) În cazul în care autoritatea contractantă sau entitatea contractantă nu poate încheia contractul de concesiune cu ofertantul a cărui ofertă a fost stabilită ca fiind câștigătoare, ca urmare a faptului că ofertantul în cauză se află într-o situație de forță majoră sau în imposibilitatea fortuită de a executa contractul, aceasta are obligația să declare câștigătoare oferta clasată pe locul doi, în condițiile în care aceasta există și este admisibilă.
- (3) În situația prevăzută la alin. (2), în condițiile în care nu există o ofertă admisibilă clasată pe locul doi, autoritatea/entitatea contractantă are obligația de a anula procedura de atribuire a contractului sectorial/acordului-cadru, în conformitate cu dispozițiile art. 88 alin. (1) din lege.

Art. 99.

Refuzul ofertantului declarat câștigător de a semna contractul de concesiune este asimilabil situației prevăzute la art. 81 alin. (1) lit. f) din lege.

Art. 100.

- (1) În situația în care autoritatea/entitatea contractantă anulează procedura de atribuire, în conformitate cu dispozițiile art. 88 alin. (1) sau art. 89 din lege, aceasta are obligația de a comunica în scris tuturor participanților la procedura de atribuire, în cel mult 3 zile lucrătoare de la data anulării, motivul care a determinat decizia de anulare, precum și încetarea obligațiilor asumate de ofertanți prin depunerea ofertelor sau a solicitărilor de participare.
- (2) Autoritatea/entitatea contractantă nu are dreptul să adopte nicio măsură cu scopul de a crea circumstanțe artificiale de anulare a procedurii de atribuire.

Art. 101.

- (1) La încheierea contractului de concesiune, următoarele documente devin parte integrantă a contractului sectorial/acordului-cadru, sub formă de anexe:
 - a) documentul descriptiv;
 - b) propunerea tehnică și propunerea financiară;
 - c) angajamentul ferm de susținere din partea unui terț, dacă este cazul;
 - d) contractele cu subcontractanții, în măsura în care în contractul de concesiune este reglementat un mecanism de efectuare de către autoritatea contractantă sau entitatea contractantă a plăților corespunzătoare părții/părților din contract îndeplinite de către subcontractanții propuși în ofertă.
- (2) În cazul în care, pe parcursul executării contractului de concesiune, se constată că anumite elemente ale propunerii tehnice sunt inferioare sau nu corespund cerințelor prevăzute în specificațiile tehnice sau în documentul descriptiv, prevalează prevederile specificațiilor tehnice sau documentului descriptiv.

Art. 102.

- (1) Contractul de concesiune de lucrări publice sau de concesiune de servicii trebuie să cuprindă clauze clare referitoare la drepturile și obligațiile fiecărei părți.
- (2) Caietul de sarcini și oferta concesionarului reprezintă parte integrantă a contractului de concesiune. Clauzele generale sau specifice ale contractului de concesiune nu trebuie să contravină cerințelor esențiale ale caietului de sarcini și nici angajamentelor asumate de concesionar în cadrul ofertei.

Art. 103.

- (1) În temeiul contractului de concesiune, concesionarul dobândește dreptul de a exploata, în tot sau în parte, rezultatul lucrărilor sau de a presta serviciile care fac obiectul contractului, potrivit obiectivelor și standardelor de calitate stabilite de concedent. Concesionarul are dreptul de a folosi și de a culege fructele bunurilor ce fac obiectul concesiunii, potrivit naturii bunului și scopului stabilit de părți prin contractul de concesiune.
- (2) În temeiul contractului de concesiune, concesionarul are obligația de a asigura exploatarea eficientă, în regim de continuitate și permanentă, a lucrărilor publice sau a serviciilor care fac obiectul concesiunii, în conformitate cu cerințele și destinația impuse de concedent.

Art. 104.

- (1) Scopul principal al contractului este să asigure, pe baza unei gestionări optime, efectuarea la un nivel corespunzător a activităților, la prețuri accesibile pentru utilizatorii finali, precum și întreținerea și dezvoltarea oricăror bunuri de retur încredințate concesionarului pentru efectuarea respectivelor activități. În acest sens, indiferent de modul de distribuire a riscurilor, modul de recuperare a costurilor de către concesionar trebuie stabilit astfel încât să îl determine pe acesta să depună toate diligențele necesare pentru reducerea costurilor respective.

- (2) Modul în care se realizează recuperarea costurilor de către concesionar trebuie să includă, în mod obligatoriu, preluarea celei mai mari părți din riscurile exploataării aferente contractului de concesiune de lucrări publice sau de concesiune de servicii.
- (3) În sensul prevederilor alin. (2), riscul exploataării este constituit din:
- a) riscul de disponibilitate, respectiv nerespectarea unor parametri de performanță și calitate ai construcției/serviciului, clar determinați și măsurabili, pe întreaga durată de viață a proiectului;
 - b) riscul de piață, respectiv neîntrebuințarea de către utilizatorii finali a rezultatului lucrărilor executate/serviciilor puse la dispoziția acestora, în condițiile în care parametrii de performanță și calitate sunt integral respectați.
- (4) Concedentul nu se obliga la plata niciunei sume de bani dacă prin contract se stabilește faptul că riscul de exploatare este preluat integral de concesionar. În cazul în care contractul conține clauze în acest sens, concedentul are dreptul de a primi și o redevență care poate fi stabilită la un nivel fix sau într-un anumit procent din cuantumul veniturilor încasate de concesionar de la beneficiarii finali ca urmare a activităților realizate.
- (5) Fără a afecta prevederile alin. 3, în cazul în care riscul de exploatare este distribuit între concedent și concesionar, prin contractul de concesiune de lucrări publice sau de concesiune de servicii trebuie să se stabilească în mod explicit contribuția financiară a concedentului pe parcursul derulării contractului, precum și alte angajamente ale acestuia, ca sprijin complementar.

Art. 105.

- (1) Contractul de concesiune de lucrări publice sau de concesiune de servicii trebuie să cuprindă clauze prin care se stabilește în mod explicit modul de distribuire a riscurilor pe întreaga durată a acestuia.
- (2) Concedentul nu are dreptul ca, pe parcursul îndeplinirii contractului de concesiune de lucrări publice sau de concesiune de servicii, să accepte sau să solicite modificări ale clauzelor contractuale care ar avea ca efect o diminuare a responsabilităților concesionarului în asemenea măsură încât cea mai mare parte a riscurilor să fie redistribuită concedentului.

Art. 106.

- (1) Autoritatea contractantă trebuie să elaboreze mecanismul de plată, care trebuie specificat în cadrul unui contract de concesiune, astfel încât să asigure bancabilitatea proiectului și să se constituie într-un stimulent pentru concesionar, astfel încât acesta să îndeplinească obiectivele proiectului stabilite de către autoritatea contractantă.
- (2) În sensul alin. (1), mecanismul de plată trebuie să reflecte alocarea riscurilor în cadrul concesiunii și ar trebui să reprezinte un mecanism corect de remunerare pentru concesionar pentru serviciile furnizate în cadrul proiectului de concesiune.
- (3) Autoritatea contractantă va opta pentru un mecanism de plată bazat pe nivelul cererii în cazul contractelor de concesiune de lucrări publice în care plata pentru utilizarea activelor ce fac obiectul contractului, inclusiv cele rezultate în urma implementării acestuia, se face direct de către utilizatorii finali.
- În cazul modalităților și proiectelor de transport, care pot fi viabile din punct de vedere economic, dar nu și din punct de vedere financiar, precum și a altor servicii publice sau municipale, se va folosi un mecanism de plată bazat pe plăți de disponibilitate, ale cărui componente și elemente sunt detaliate în Anexele 2 și 3 ale prezentei hotărâri.

Art. 107.

(1) Concedentul trebuie să definească prin contract nivelul de performanță și de calitate al activităților pe care concesionarul urmează să le efectueze, precum și modul în care acesta trebuie să răspundă în eventuale situații de urgență, stabilind în acest sens indicatori relevanți și măsurabili pe baza cărora se va realiza verificarea modului de respectare a obligațiilor contractuale.

(2) Clauzele contractuale trebuie să prevadă dreptul concedentului de a verifica îndeplinirea cerințelor de performanță și calitate a activităților realizate de concesionar, asigurându-se în acest sens inclusiv dreptul de a verifica documente relevante cu privire la aceste aspecte.

(3) Clauzele contractuale trebuie să prevadă, de asemenea, modul în care concesionarul se obliga să prezinte concedentului rapoarte, periodice sau la simpla solicitare a acestuia din urmă, cu privire la modul de realizare a anumitor parametri pe parcursul derulării contractului.

Art. 108.

(1) În contractul de concesiune de lucrări publice sau de concesiune de servicii trebuie precizată procedura prin care, la momentul începerii proiectului, se realizează transferul de la concedent la concesionar al infrastructurii sau al oricăror bunuri ce vor fi utilizate în derularea concesiunii.

(2) Contractul trebuie să stabilească distincția dintre bunurile de retur și bunurile proprii, precum și regimul juridic al acestora.

(3) Contractul trebuie să precizeze, de asemenea, procedura prin care, la momentul finalizării proiectului, se realizează transferul obiectului concesiunii de la concesionar la concedent.

Art. 109.

Concesionarul are dreptul de a încheia contracte cu terții pentru asigurarea și valorificarea exploatării bunurilor, activităților și serviciilor care fac obiectul concesiunii.

Secțiunea a 10-a **Dosarul concesiunii**

Art. 110.

(1) Dosarul concesiunii trebuie să cuprindă documentele întocmite/primate de autoritatea /entitatea contractantă în cadrul procedurii de atribuire, cum ar fi, dar fără a se limita la următoarele:

- a) nota privind determinarea valorii estimate;
- b) anunțul de intenție și dovada transmiterii acestuia spre publicare, dacă este cazul;
- c) anunțul de concesionare și dovada transmiterii acestuia spre publicare;
- d) erata, dacă este cazul;
- e) documentația de atribuire;
- f) nota justificativă privind alegerea procedurii de atribuire în cazul în care procedura aplicată a fost negocierea fără publicarea prealabilă a unui anunț de concesionare;
- g) nota justificativă privind accelerarea procedurii de atribuire, dacă este cazul;
- h) procesul-verbal al ședinței de deschidere a ofertelor;
- i) formularele de ofertă depuse în cadrul procedurii de atribuire;
- j) solicitările de clarificări, precum și clarificările transmise/primate de autoritatea contractantă sau entitatea contractantă;
- k) raportul procedurii de atribuire;
- l) dovada comunicărilor privind rezultatul procedurii;
- m) contractul de concesiune semnat;

- n) anunțul de atribuire și dovada transmiterii acestuia spre publicare;
 - o) dacă este cazul, contestațiile formulate în cadrul procedurii de atribuire, însoțite de deciziile motivate pronunțate de Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor;
 - p) documentele referitoare la funcția de verificare a aspectelor procedurale aferente procesului de atribuire a contractelor de concesiune, dacă este cazul;
 - q) certificate/documente ale altor ofertanți numai dacă, în cadrul procesului de evaluare, au fost adoptate decizii de respingere a respectivelor oferte care s-au bazat pe informațiile din respectivele certificate/documente;
 - r) anunțul privind valoarea finală a contractului de concesiune și dovada transmiterii acestuia spre publicare, precum și documentele aferente pe care se întemeiază valoarea finală a contractului;
 - s) documentul constatator care conține informații referitoare la îndeplinirea obligațiilor contractuale de către contractant.
- (2) În sensul alin. 0 lit. k), autoritatea contractantă sau entitatea contractantă are obligația de a întocmi raportul procedurii de atribuire pentru fiecare contract de concesiune atribuit.
- (3) Raportul procedurii de atribuire prevăzut la alin. (2) trebuie să cuprindă cel puțin următoarele documente/informații:
- a) denumirea și adresa autorității contractante sau entității contractante, obiectul și valoarea contractului de concesiune;
 - b) dacă este cazul, rezultatele procesului de calificare și/sau selecție a candidaților/ofertanților și/sau reducerea numărului acestora pe parcursul procedurii de atribuire;
 - c) denumirea ofertantului declarat câștigător și motivele pentru care oferta acestuia a fost desemnată câștigătoare;
 - d) în măsura în care sunt cunoscute, partea/părțile din contractul de concesiune pe care ofertantul declarat câștigător intenționează să o/le subcontracteze unor terți și denumirea subcontractanților;
 - e) justificarea motivelor privind alegerea procedurii de atribuire, în cazul aplicării procedurii de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de concesiune;
 - f) justificarea motivelor pentru care autoritatea contractantă sau entitatea contractantă a decis anularea procedurii de atribuire;
 - g) atunci când este cazul, motivele pentru care au fost folosite alte mijloace de comunicare decât cele electronice pentru depunerea ofertelor;
 - h) atunci când este cazul, conflictele de interese identificate și măsurile luate în acest sens.
- (4) Informațiile care fac obiectul alin. (3) lit. b) sunt următoarele:
- a) denumirea candidaților sau ofertanților calificați și/sau selectați și motivele care au stat la baza acestor decizii;
 - b) denumirea candidaților sau ofertanților respinși și motivele respingerii.
- (5) În măsura în care anunțul de atribuire a contractului de concesiune conține informațiile prevăzute la alin. (3), autoritatea /entitatea contractantă poate utiliza acest anunț ca echivalent al raportului procedurii de atribuire.

Art. 111.

- (1) În cazul în care autoritatea contractantă aplică procedurile de atribuire prevăzute de lege prin utilizarea mijloacelor electronice de comunicare, utilizează un sistem dinamic sau o licitație electronică, autoritatea contractantă are obligația de a asigura arhivarea documentelor care fac parte din dosarul achiziției publice potrivit dispozițiilor Art. 110, în conformitate cu prevederile Legii nr. 135/2007 privind arhivarea documentelor în formă electronică, cu modificările și completările ulterioare.
- (2) În cazul prevăzut la alin. 0 trasabilitatea acțiunilor este asigurată implicit de SEAP, precum și arhivarea electronică a dosarului achiziției publice.

Capitolul IV

Executarea contractului de concesiune

Secțiunea 1

Garanția de bună execuție

Art. 112.

- (1) Garanția de bună execuție a contractului se constituie de către contractant în scopul asigurării autorității / entității contractante de îndeplinirea cantitativă, calitativă și în perioada convenită a contractului de concesiune.
- (2) Garanția de bună execuție se constituie în termenul prevăzut în documentația de atribuire sau, în lipsa acestuia, în termen de maxim 15 zile de la data semnării contractului de concesiune.
- (3) Autoritatea contractantă sau entitatea contractantă are obligația de a stabili în documentația de atribuire modalitatea de constituire a garanției de bună execuție, cuantumul acesteia, condițiile de executare a garanției, precum și condițiile de eliberare a acesteia
- (4) În sensul dispozițiilor alin. (3), autoritatea contractantă sau entitatea contractantă stabilește cuantumul garanției de bună execuție prin raportare la complexitatea contractului de concesiune care urmează a fi executat, care însă nu trebuie să depășească, de regulă, 10% din valoarea contractului, fără TVA.
- (5) Entitatea contractantă sau autoritatea contractantă poate solicita prin documentația de atribuire constituirea garanției de bună execuție prin mai multe modalități, cum ar fi instrumente de garantare emise în condițiile legii de societăți bancare sau de societăți de asigurări, rețineri succesive din sumele datorate pentru facturi parțiale sau prin alte modalități prevăzute în contractul de concesiune cu privire la care se solicită constituirea garanției.

Secțiunea a 2-a

Subcontractarea

Art. 113.

- (1) În aplicarea prevederilor art. 96 din lege, autoritatea/entitatea contractantă are obligația de a stabili clauze contractuale obligatorii privind cesiunea de creanță legată de partea/părțile din contract care sunt îndeplinite de către subcontractanți.
- (2) În vederea determinării valorii creanței, ofertantul are obligația de a cuprinde în oferta sa denumirea subcontractanților și datele de contact ale acestora, partea/părțile din contract care urmează a fi îndeplinite de către aceștia, valoarea la care se ridică partea/părțile respective, precum și acordul subcontractanților cu privire la aceste aspecte.

Secțiunea a 3-a

Modificarea contractului de concesiune

Art. 114.

Nu este permisă modificarea valorii unui contract de concesiune în conformitate cu dispozițiile art. 100 din lege în așa fel încât noua valoare rezultată în urma respectivei modificări să depășească pragurile prevăzute de lege sau de prezentele norme metodologice pentru publicarea unui anunț de concesiune sau a unui anunț de participare simplificat, în conformitate cu dispozițiile Legii sau ale normelor metodologice, sau să fi impus organizarea unei alte proceduri de atribuire decât cea aplicată pentru atribuirea contractului de concesiune respectiv.

Art. 115.

- (1) Autoritatea contractantă sau entitatea contractantă are obligația de a notifica ANAP intenția de a efectua modificări ale contractelor de concesiune în conformitate cu prevederile Art. 100 din lege, prin transmiterea unei notificări în acest sens.
- (2) Notificarea prevăzută la alin. (1) va cuprinde cel puțin următoarele informații:
 - a) informații generale privind contractul de concesiune cu privire la care se are în vedere operarea modificării;
 - a) procedura de atribuire aplicată pentru atribuirea contractului de concesiune;
 - b) natura și cuantumul modificării, dacă este cazul;
 - c) motivele care au condus la necesitatea modificării contractului de concesiune;
 - d) informații privind modificările anterioare ale contractului de concesiune, dacă este cazul.
- (3) Autoritatea contractantă sau entitatea contractantă transmite notificarea prevăzută la alin. (2) anterior operării modificării contractului de concesiune.

Art. 116.

- (1) Autoritatea /entitatea contractantă are obligația de a transmite spre publicare un anunț privind valoarea finală a contractului de concesiune, în termen de 30 de zile de la încetarea contractului de concesiune.
- (2) Anunțul privind valoarea finală a contractului de concesiune se publică în SEAP.

Secțiunea a 4-a

Finalizarea contractului de concesiune

Art. 117.

- (1) Contractul trebuie să prevadă situațiile în care acesta poate înceta, după cum urmează:
 - a) la expirarea duratei stabilite conform angajamentelor din oferta prezentată de concesionar și a clauzelor contractuale specifice;
 - b) în cazul constatării unor abateri grave ale concesionarului de la îndeplinirea obligațiilor contractuale, prin rezilierea unilaterală de către concedent și cu plata unei despăgubiri în sarcina concesionarului;

- c) în cazul constatării unor abateri grave ale concedentului de la îndeplinirea obligațiilor contractuale, prin rezilierea unilaterală de către concesionar și cu plata unei despăgubiri în sarcina concedentului;
 - d) în cazul în care interesul național sau local o impune, prin denunțarea unilaterală de către concedent, dar numai cu plata de despăgubiri juste și prealabile în sarcina concedentului;
 - e) în cazuri de forta majoră sau caz fortuit, când concesionarul se afla în imposibilitatea de a continua contractul, prin renunțare fără plata unei despăgubiri.
- (2) Suplimentar prevederilor alin. (1) lit. b), contractul trebuie să conțină proceduri adecvate de rezolvare a neconformităților în îndeplinirea cerințelor de performanță și calitate stabilite în situația prevăzută la art. 103 alin. (1), inclusiv penalități aplicabile în cazul constatării unor astfel de neconformități, până la corectarea acestora.

Art. 118.

- (1) Părțile vor stabili în mod obligatoriu mecanismele de soluționare a divergențelor care pot să apară pe parcursul derulării contractului și instanțele investite cu soluționarea acestor diferende.
- (2) Părțile pot insera în contract clauza arbitrală sau compromisorie care atribuie competența de soluționare a litigiilor izvorâte din executarea contractului instanțelor arbitrale.

Art. 119.

- (1) Concedentul are obligația de a elibera concesionarului documente constatatoare care conțin informații referitoare la îndeplinirea obligațiilor contractuale de către acesta și la eventualele prejudicii, în termen de 14 zile de la data finalizării contractului respectiv.
- (2) În situația prevăzută la Art. 99, documentul constatator se emite în termen de 14 zile de la data la care ar fi trebuit încheiat contractul de concesiune, dacă ofertantul nu ar fi refuzat semnarea acestuia, sau de la data de la care a fost reziliat acesta, în situația în care există contract semnat.
- (3) Autoritatea/entitatea contractantă are următoarele obligații:
- a) să elibereze un exemplar al documentului constatator contractantului;
 - b) să păstreze un exemplar la dosarul achiziției publice.
- (4) Documentele constatatoare emise de către autoritatea/entitatea contractantă în conformitate cu prevederile alin. 0 - (3) pot fi contestate potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.
- (5) Documentele constatatoare emise de către autoritatea/entitatea contractantă în conformitate cu prevederile alin. 0 - (3) se publică în SEAP, după expirarea termenelor de contestare prevăzute de Legea nr. 554/2004.
- (6) Autoritatea/entitatea contractantă poate emite document constatator unui subcontractant la solicitarea acestuia și numai în cazul prezentării contractului de subcontractare și a recepțiilor aferente.
- (7) Atunci când ia decizia de respingere a unui candidat/ofertant, pe baza unui document constatator, comisia de evaluare are obligația de analiză dacă acesta reflectă îndeplinirea condițiilor cumulative prevăzute la art. 81 alin. (1) lit. f) din lege.

Art. 120.

Atunci când o autoritate contractantă sau entitate contractantă care atribuie contracte de concesiune apreciază că sunt îndeplinite condițiile necesare aplicării art. 35 din lege, aceasta are obligația de a solicita Comisiei Europene să decidă, pentru activitatea relevantă pe care

respectiva entitate contractantă o desfășoară, cu privire la aplicabilitatea acelui articol, în condițiile și conform procedurii stabilite în [Secțiunea a 2-a din Capitolul V din Normele metodologice de aplicare a Legii privind achizițiile sectoriale].

Capitolul VI

Dispoziții finale și tranzitorii

Art. 121.

(1) Funcția de reglementare, asistență și sprijin operațional, control *ex-ante*, *conciliere* și monitorizare a contractelor de concesiune reglementate de lege și de prezentele norme metodologice este asigurată de ANAP, în conformitate cu dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 634/2015 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Achiziții Publice.

(2) Funcția de control *ex-post* în legătură cu atribuirea contractelor de concesiune finanțate din alte fonduri decât din fonduri europene și/sau din fonduri publice naționale aferente acestora este asigurat de Curtea de Conturi, în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Funcția de control *ex-post* în legătură cu atribuirea contractelor de concesiune finanțate din fonduri europene și/sau din fonduri publice naționale aferente acestora este asigurat de Autoritatea de Audit, în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 122.

Sistemul informatic de utilitate publică, SEAP, este operat de către Agenția pentru Serviciile Societății Informaționale.

Art. 123.

(1) În aplicarea prezentelor norme metodologice, Președintele ANAP are dreptul de a emite ordine și instrucțiuni.

(2) Anexele nr. [•] - [•] fac parte din prezentele norme metodologice.

Anexa 1: Matricea preliminară de repartiție a riscurilor de proiect

Lista generală de referință a riscurilor pentru un proiect de concesiune de lucrări publice

Categoria de risc	Descriere	Consecințe
1. Riscuri referitoare la locație		
Structura existentă (reabilitare/modernizare)	Structurile existente sunt inadecvate pentru a se adapta dezvoltării	Majorarea costurilor și a timpului necesar pentru realizarea proiectului
Condiții de amplasament	Condițiile de sol neprevăzut de grele	Majorarea costurilor și a timpului necesar pentru realizarea proiectului

Categoria de risc	Descriere	Consecințe
Titlul de proprietate	Creșterea costurilor și a perioadei necesare pentru achiziționarea terenului de la proprietari și/sau acordarea dreptului de utilizare a terenului respectiv.	Majorarea costurilor și a timpului necesar pentru realizarea proiectului
Disponibilitatea locației	Accesul la o anumită locație nu poate fi negociat cu proprietarul acesteia	Întârziere în implementare și creșterea costurilor
Aprobări	Nu pot fi obținute toate aprobările necesare sau acestea pot fi obținute sub rezerva unor condiții neprevăzute	Întârzieri în începerea sau finalizarea proiectului și creșteri ale costurilor aferente realizării proiectului
Curățare și viabilizare	Pregătirea terenului are ca rezultat costuri mult mai mari decât cele prevăzute și necesită un timp cu mult peste termenii contractului	Costuri și timp suplimentar pentru a finaliza proiectul
Moștenire culturală	Creșterea costurilor și a perioadei de timp ca rezultat al descoperirii unor situri arheologice și/sau patrimoniu național	Costuri și timp suplimentar pentru a finaliza proiectul
Mediu (1)	Amplasamentele pentru proiect prezintă un grad necunoscut de contaminare	Costuri și timp suplimentar pentru a finaliza proiectul
Mediu (2)	În timpul implementării proiectului, apar contaminări ale proprietăților adiacente, care au efect asupra proprietăților disponibile pentru proiect	Costuri de decontaminare
2. Riscuri de proiectare		
Eșecul proiectării	Posibilitatea ca proiectarea părții private să nu îndeplinească specificațiile tehnice de calitate cerute.	Creșterea pe termen lung a costurilor suplimentare sau imposibilitatea de a asigura serviciile pe termen lung
Deficiență de proiectare	Timp suplimentar necesar în realizarea planificării datorită lipsei de experiență	Întârzieri în începerea proiectului la data prevăzută și posibile costuri suplimentare
Depășirea costurilor proiectării	Proiectarea ia mai mult timp decât planificarea inițială, datorită lipsei de experiență	Costuri și timp suplimentare necesare pentru a finaliza proiectul
Schimbări în proiectare de către ambele părți	Proiectarea nu este conformă cu specificațiile tehnice de calitate	Costuri și timp suplimentar necesare pentru a finaliza proiectul
Întârzieri în obținerea avizelor / permiselor pentru teren	Nu pot fi obținute toate aprobările necesare sau sunt înregistrate întârzieri în obținerea acestora	Întârzieri în începerea proiectului și în finalizarea lui și creșterea costurilor aferente realizării proiectului
Întârzieri în obținerea aprobărilor	Întârzieri în obținerea autorizațiilor de construcție necesare, din cauza proiectării necorespunzătoare	Timp și costuri suplimentare pentru a finaliza proiectul
Schimbări ulterioare ale proiectării	Variații ale proiectării datorită problemelor apărute cu relocarea utilităților sau datorită schimbărilor din legislație	Întârziere în implementare și majorare de costuri
Studii specifice proiectării	Evaluarea Impactului asupra Mediului (EIM) ar putea necesita o perioadă mai lungă decât cea stabilită	Timp și costuri suplimentare pentru a finaliza proiectul

Categoria de risc	Descriere	Consecințe
Standarde referitoare la emisii	Operatorul nu respectă standardele stabilite pentru operare corectă.	Operarea facilităților are ca rezultat alterarea mediului .
3. Riscuri de finanțare a proiectului		
Insolvabilitate și risc aferent creditorului extern	Concesionarul (sau oricare dintre acționarii săi) devine insolubil sau efectuarea prestațiilor necesită o finanțare mai mare decât cea estimată de Concesionar	Neîndeplinirea prestațiilor solicitate de către Autoritatea contractantă și pierderi pentru participanții la investiție
Indisponibilitatea finanțării	Concesionarul nu e capabil să asigure resursele financiare și de capital conform bugetului și în timpul prevăzut	Lipsa finanțării pentru continuarea sau finalizarea investiției
Modificări ale dobânzilor	Ratele dobânzilor sunt supuse schimbărilor, modificând astfel termenii financiari ai Ofertei	Creștere/scădere a costurilor proiectului.
Finanțare suplimentară	Datorită schimbărilor de legislație, de politică sau de altă natură, sunt necesare finanțări suplimentare pentru reconstrucție, modificare, re-echipare etc.	Concesionarul nu poate suporta financiar costurile schimbării
Modificări în sistemul de taxe și impozite	Pe parcursul implementării proiectului, sistemul de impozitare se poate schimba în defavoarea Concesionarului	Impact negativ asupra veniturilor financiare ale Concesionarului
Profituri din refinanțare	Finalizarea investiției se face la un cost mai mic decât cel inițial	Schimbare profitabilă în finanțarea proiectului
4. Riscuri aferente cererii și veniturilor		
Înrăutățirea condițiilor economice generale	Producerea unor schimbări fundamentale și neașteptate în condițiile economice generale care conduc la reducerea cererii pentru prestațiile contractate	Venituri sub previziunile financiare anterioare
Schimbări competitive	Altă investiție, care există deja, este extinsă sau îmbunătățită sau retarifată, astfel încât competiția în domeniul prestațiilor efectuate conform contractului crește	Venituri sub previziunile anterioare, ca urmare a reducerii prețurilor și/sau scăderii cererilor, datorită concurenței
Concurență	Apariția pe piață a concurenților în domeniul prestațiilor efectuate, conform contractului, de Concesionar	Venituri sub previziunile anterioare ca urmare a reducerii prețurilor și/sau a reducerii cererii ca urmare a concurenței
Schimbări demografice	O schimbare demografică sau socio-economică afectează cererea pentru prestațiile contractate	Venituri sub previziunile financiare anterioare
Costuri de abordabilitate/ accesibilitate	Nivelul de trai al locuitorilor este afectat de condițiile economice nefavorabile	Venituri sub previziunile financiare anterioare
Schimbări majore ale inflației (1)	Rata actuală a inflației va depăși rata previzionată a inflației.	Depășirea costurilor de implementare a proiectului
Schimbări majore ale inflației (2)	Valoarea plăților efectuate în timp este afectată de inflație	Scăderea, în termeni reali, a veniturilor din proiect
Publicitate adversă	Publicitatea adversă (negativă) generează schimbări în atitudinea publică	Nivel scăzut de utilizare / conectări la rețele, nivel scăzut de contractare
5. Riscuri legislative/politice		

Categoria de risc	Descriere	Consecințe
Schimbări legislative/de politică (1)	Schimbarea legislativă și/sau a politicii concedentului care nu poate fi anticipată la semnarea contractului și care este adresată direct, specific și exclusiv proiectului, ceea ce conduce la costuri de capital sau operaționale suplimentare din partea Concesionarului	O creștere semnificativă în costurile operaționale ale Concesionarului și/sau necesitatea de a efectua cheltuieli de capital pentru a putea răspunde acestor schimbări
Schimbări legislative/de politică (2)	Schimbare legislativă și sau a politicii Concedentului, care nu poate fi anticipată la semnarea contractului și care este generală în aplicarea sa (nu specifică proiectului) ceea ce conduce la costuri de capital sau operaționale suplimentare din partea concesionarului	O creștere semnificativă în costurile operaționale ale Concesionarului și/sau necesitatea de a efectua cheltuieli de capital pentru a putea răspunde acestor schimbări
Retragerea sprijinului complementar	Concedentul își retrage sprijinul complementar, proiectul fiind afectat negativ	Consecințe asupra veniturilor ,întârzieri importante în implementarea proiectului sau proiectul ar putea fi oprit
Proces decizional defectuos	Implementarea proiectului ar putea întâmpina o puternică opoziție politică	Întârzieri importante în implementarea proiectului sau proiectul ar putea fi oprit
Riscul valorii reziduale	Riscul că activele aferente proiectului, la finalizarea /expirarea contractului, nu vor fi predate condițiile prevăzute	Creșterea costurilor de întreținere/înlocuire a activelor
5. Riscuri naturale		
Război sau situații conflictuale	Îzbucnirea războiului/a situațiilor conflictuale are ca rezultat întârzieri în implementarea proiectului și/sau costuri crescute de construcție/operare	Distrugerea sau deteriorarea activelor aferente proiectului
Cutremur și alte evenimente naturale	Cutremurele, etc. au ca rezultat întârzieri și/sau costuri crescute de construcție	Distrugerea sau deteriorarea activelor aferente proiectului
Terorism	Actul de terorism generează întârzieri și/sau costuri crescute de construcție	Distrugerea sau deteriorarea activelor aferente proiectului
Forța majoră	Forța majoră, așa cum este definită prin lege, împiedică executarea contractului	Distrugerea sau deteriorarea activelor aferente proiectului
7. Riscurile etapei de Pregătire/atribuire		
Riscuri de pregătire	Proiectul nu îndeplinește cerințele legislației în domeniu privind pregătirea proiectului de concesiune	Întârzieri importante în implementarea proiectului sau proiectul ar putea fi oprit
Opoziție publică față de proiect	Sprijinul scăzut sau o atitudine adversă a publicului față de proiect ar putea provoca întârzieri	Întârzieri importante în implementarea proiectului sau proiectul ar putea să nu înceapă.
Pregătirea necorespunzătoare a documentelor de	Lipsa de experiență în pregătirea Documentației de atribuire determină întârzieri	Întârzieri importante în implementarea proiectului sau proiectul ar putea să nu înceapă.

Categoria de risc	Descriere	Consecințe
atribuire		
Semnarea Contractului de concesiune	lipsa de experiență cu privire la pregătirea și atribuirea Contractelor de concesiune provoacă întârzieri în semnarea contractului	întârzieri importante în implementarea proiectului sau proiectul ar putea să nu înceapă.
3. Riscuri referitoare la construcție		
Dreptul de acces	Dreptul de acces la amplasament nu este negociat.	întârziere în implementarea proiectului și creștere a costurilor
Soluții tehnice vechi sau inadecvate	Soluțiile tehnice propuse nu sunt corespunzătoare din punct de vedere tehnologic pentru a asigura realizarea proiectului	Venitul concesionarului scade sub datele de închidere financiară a proiectului având ca rezultat pierderi. Concedentul nu primește prestațiile solicitate
Disponibilitatea resurselor	Resursele necesare pentru finalizarea construcției costă mai mult decât estimările inițiale, nu au calitatea corespunzătoare sau sunt indisponibile în cantitățile necesare	Creșteri de cost, și în unele cazuri, efecte negative asupra calității serviciilor furnizate în cadrul contractului; timp suplimentar necesare pentru a finaliza proiectul
Risc de defect ascuns	Defecte ascunse în structurile pre-existente aferente proiectului și/sau în activele nou construite	Creșteri de cost, și efecte negative asupra calității serviciilor furnizate în cadrul proiectului; timp suplimentar
Risc cu privire la executare/ finalizare	Construcția facilităților poate fi întârziată astfel încât furnizarea serviciilor incluse în proiect să nu poată începe la data prevăzută	întârzieri importante în implementarea proiectului sau proiectul ar putea fi oprit
Risc de depășire a costurilor	Finalizarea construcției se face la un cost mai mare decât costul prevăzut inițial	Costuri și timp suplimentar necesare pentru a finaliza proiectul
întârzieri în construcție	Apariția unui eveniment pe durata construcției, eveniment, care conduce la imposibilitatea finalizării acesteia în termenul stabilit și la costul estimat	întârziere în implementare și creșterea costurilor
Litigii de muncă/personal insuficient calificat	lipsa personalului calificat pentru unele din etapele aferente proiectului.	întârziere în implementare și creșterea costurilor
Furnizare a utilităților	Utilitățile (de ex. curent electric, gaz și apă) necesare pentru construcția proiectului nu sunt disponibile.	Costuri și timp suplimentar necesare pentru a finaliza proiectul
insolvabilitatea sub-antreprenorilor sau a furnizorilor	Riscul legat de nerespectarea obligațiilor sub-antreprenorului/furnizorilor sau insolvabilitate.	Costuri și timp suplimentar necesare pentru a finaliza proiectul
Condiții meteo nefavorabile	inundarea amplasamentelor împiedică construcția, provocând întârziere și costuri crescute	întârziere în implementare și creșterea costurilor
Variație excesivă a contractului	Prea multe modificări în obiectivul lucrărilor, datorate costurilor crescute, a schimbărilor legislative, etc.	întârziere în implementare și creșterea costurilor
Lucrări defecte	Defecte descoperite în lucrările de construcție,	Costuri și timp suplimentar necesare pentru a

Categoria de risc	Descriere	Consecințe
	care provoacă costuri suplimentare și/sau întârziere	finaliza proiectul
Explozibile	Descoperirea de muniție/ dispozitive neexplodate în zona amplasamentului pentru proiect împiedică finalizarea construcției la timp	întârziere în implementare și creșterea costurilor
Securitatea pe șantier	Securitatea deficitară duce la furturi și/sau deteriorarea echipamentului sau a materialelor	întârziere în implementare și creșterea costurilor
Lipsa angajamentelor părților	Lipsa de experiență în domeniul implementării Concesiunilor de lucrări publice și servicii poate conduce la neîndeplinirea obligațiilor de către ambele părți	întârzieri importante în implementarea proiectului sau proiectul ar putea fi oprit
Risc de asigurare	Riscurile asigurabile pot deveni neasigurabile pe durata de viață a proiectului sau creșteri substanțiale ale ratelor la care se calculează primele de asigurare.	întârziere în implementare și creșterea costurilor
Proteste publice	întârzieri în construcție provocate de tulburări și proteste publice.	întârziere în implementare și creșterea costurilor
Aspecte privind protecția mediului	Nu se respectă cerințele privind protecția mediului și nu se realizează monitorizarea efectelor semnificative asupra mediului	Rezilierea Concesiunii
9. Riscuri de operare și de întreținere		
Schimbarea cerințelor Concedentului în afara limitelor agreate prin contract	Concedentul schimbă cerințele după semnarea contractului	Schimbarea cerințelor pe timpul realizării investiției conduce la modificarea proiectului și la creșterea costurilor de capital, după recepție
Resurse de intrare / input	Resursele necesare pentru operare costă mai mult decât cele estimate inițial, nu au calitatea corespunzătoare sau nu sunt disponibile în cantități suficiente	Creșteri ale costurilor și, în unele cazuri, efecte negative asupra calității serviciilor furnizate în cadrul contractului.
Risc de furnizare a utilităților	Utilitățile (de ex., curent electric, gaz și apă) necesare pentru construcția proiectului nu sunt disponibile.	Costuri și timp suplimentar necesare pentru a finaliza proiectul
Soluții tehnice vechi sau neadecvate	Soluțiile tehnice propuse nu sunt corespunzătoare din punct de vedere tehnologic pentru a asigura realizarea proiectului	Venitul Concesionarului scade sub datele de închidere financiară a proiectului, având ca rezultat pierderi. Concedentul nu primește prestațiile solicitate
Risc de disponibilitate	Lucrările și serviciile care fac obiectul contractului nu sunt furnizate sau nu îndeplinesc specificațiile tehnice de calitate prevăzute în contract	întârzieri importante în implementarea proiectului sau proiectul ar putea fi oprit
Capacitate de management	Concesionarul nu –și poate îndeplini obligațiile conform contractului	Lucrările și serviciile care fac obiectul contractului nu sunt furnizate
Risc de depășire a costurilor	Costurile de operare sunt mai mari decât cele costurile de operare previzionate	Costuri și timp suplimentar necesare pentru a finaliza proiectul
Risc de defecte	Defecte ascunse în structurile pre-existente	Creșteri de cost, și efecte negative asupra calității

Categoria de risc	Descriere	Consecințe
Ascunse	Referente proiectului și/sau în activele nou construite	serviciilor furnizate în cadrul proiectului; timp suplimentar necesar
Condiții neprevăzute	Condiții neprevăzute cauzează costuri mai mari de întreținere pentru activele noi și cele existente.	Creșteri de cost, și efecte negative asupra calității serviciilor furnizate în cadrul proiectului; timp suplimentar necesar
Întreținere și reparații	Costul de întreținere a activelor poate diferi de costul de întreținere prevăzut inițial.	Creșterea costurilor, cu efecte negative asupra acțiunilor întreprinse până în acel moment.
Lipsa angajamentului părților	Lipsa de experiență în domeniul implementării Concesiunilor de lucrări publice și servicii poate conduce la neîndeplinirea obligațiilor de ambele părți	Întârzieri importante în implementarea proiectului sau proiectul ar putea fi oprit
Risc de asigurare	Riscurile asigurabile pot deveni neasigurabile pe durata perioadei proiectului sau creșteri substanțiale ale ratelor la care se calculează primele de asigurare.	Întârzieri în implementarea proiectului și creșterea costurilor
Întreținere	Întreținerea activelor finalizate nu corespunde specificațiilor tehnice de calitate stipulate în Contractul de concesiune.	Activele sunt predate Concedentului la sfârșitul duratei de viață a proiectului într-o condiție necorespunzătoare.

Anexa 2: Componentele cheie ale Mecanismului de plată pe bază de disponibilitate:

	Părți componente ale plății	
	Componentă de Plată	Deduceri/penalizări corespunzătoare
Plată netă către Concesionar	Plată brută de disponibilitate	Deduceri din plata de disponibilitate
	Plată relaționată nivelului de performanță	Deduceri relaționate nivelului de performanță
	Plată relaționată nivelului siguranței	Deduceri relaționate nivelului siguranței
	Plata pentru finalizarea înainte de termen a lucrărilor	Penalizare pentru finalizarea cu întârziere a lucrărilor
	Factor de indexare	
	Plată relaționată volumului de trafic	Deduceri relaționate volumului de trafic
	Suprafață de rulare	
	Piste de bicicletă	

Anexa 3: Elemente cheie ale unui Mecanism de plată pe bază de disponibilitate

Parte componentă	Elemente	Aspecte relevante
Plata de disponibilitate	Sumă brută	Periodicitatea efectuării plăților și fundamentarea acestora.
Deduceri din plata de disponibilitate	Momentul zilei Momentul anului Lungimea drumului Perioadă de indisponibilitate Gravitatea indisponibilității Repetare	Caracteristicile disponibilității Deduceri în funcție de nivelul riscului asumat.
Plată relaționată nivelului de performanță	Aderență Deșeuri Spațiu verde Inspecții Semnalizare Deszăpezire Fluidizarea traficului după producerea unor accidente Întreținere de iarnă Realizarea raportărilor	Impactul asupra nivelului de performanță prevăzut în contract. Evaluări, analize și măsurători.
Deduceri relaționate nivelului de performanță	Valoarea punctului de penalizare.	Deduceri în funcție de nivelul riscului asumat.
Plăți/Deduceri relaționate nivelului siguranței	Măsurile de siguranță care intră în sfera obligativităților Concesionarului.	Deduceri în funcție de nivelul riscului asumat.
Plata pentru finalizarea lucrărilor înainte de termen a lucrărilor	Sistem de bonificații pentru finalizarea lucrărilor înainte de termen.	Nivelul bonificațiilor acordate.
Penalizări pentru finalizarea cu întârziere a lucrărilor	Deduceri pentru finalizarea cu întârziere a lucrărilor. Impactul asupra duratei Concesiunii	Nivelul deducerilor.
Factor de indexare	Identificarea componentelor de plăți care urmează a fi indexate, precum și stabilirea formulei de calcul.	
Altele	Timpi medii de transport Reducerea zgomotului Controlul traficului.	Ponderea acestor criterii.